

Anton Pelinka ob podelitvi Einspielerjeve nagrade:

„Manjšina mora ustvariti protiutež nasproti večini“

„Odnosi med večino in manjšino naj bi se odvijali v smislu konkordančne demokracije. Konkordančna demokracija pa je možna le, če manjšina ni prešibka. Zato je za manjšino odločilnega pomena, ali je sposobna ustvariti dovolj močno protiutež nasproti večini. Če tega ne more več, se asimilira.“ Tako univ. prof. Anton Pelinka ob podelitvi 4. Einspielerjeve nagrade, katero sta mu NSKS in KKZ podelila prejšnji petek, 4. 12. 1992, v Domu v Tinjah.

Izjava innsbruškega politologa in velikega prijatelja koroških Slovencev je nedvomnega pomena; vsakdo, ki nasprotuje, da bi se narodna skupnost čimbolj organizirala v svoji samostojnosti (in sicer na vseh področjih, torej tudi na parlamentarni ravni), ali ki celo nasprotuje doslednemu priznavanju k narodnosti identiteti, zagovarja v zadnji konsekvenci asimilacijo. To nima nobenega opravka z nacionalizmom, kakršnemu smo brezdvomno priča v nek-

danjih komunističnih državah; prav tako pa to tudi ne nasprotuje dejstvu, da ima človek več identitet, da pa je ena najvažnejših od teh ravno narodnostna. Svečanost v Tinjah je olepšal Obirski ženski oktet.

P. S.: Einspielerjev nagradjenec dr. Pelinka je po podelitvi nagrade predaval na temo: Vprašanje nacionalizma — vojne in konflikti v Srednji in Vzhodni Evropi. Predavanje bomo objavili v prihodnjih številkah.

nt

naš tednik

Številka 49 Letnik 44. Cena 10,— šil. (25,— SIT)
petek, 11. december 1992

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Predsednik KKZ dr. Janko Zerzer in predsednik NSKS dr. Matevž Grilc sta univ. prof. Antonu Pelinku predala 4. Einspielerjevo nagrado. Lavdacijo je imel dr. Grilc.

22. decembra:

**Božična številka
Našega tednika**

Prihodnja — božična — številka Našega tednika ne bo izšla prihodnji petek, temveč v torek, 22. decembra. Po pošti jo boste dobili 23. decembra.

Božična številka bo obširna, in upamo, tudi zanimiva.

Tej številki smo priložili spet „Našega upokojenca“.

Prepričani smo, da ga ne bodo samo upokojenci prebirali z velikim zanimanjem.

Uredništvo NT

PRIHODNJO NEDELJO OB 14. URI V MODESTOVEM DOMU

Občni zbor NSKS v znamenju slovenskega parlamenta

Prihodnjo nedeljo, 13. 12. 1992, bo redni občni zbor NSKS (čas: 14.00; kraj: Modestov dom v Celovcu).

Osrednja tema občnega zbora bo vprašanje Parlamenta koroških Slovencev. Kot napoveduje predsednik dr. Matevž Grilc v pogovoru z Našim tednikom, „bo imel občni zbor nalogo, da določi konkretne korake za doseg tega cilja“.

Na dnevnem redu so tudi volitve novega predsedstva, osrednjega in nadzornega odbora. Dr. Grilc: „Do bistvenih personalnih sprememb ne bo prišlo.“

Pogovor z dr. Grilcem objavljamo na straneh 4 in 5.

Generalni konzul Jeraj na Slovenski gimnaziji

V petek, 4. dec. 1992, se je na Slovenski gimnaziji v Celovcu v spremstvu konzula Milana Jazbeca predstavil novi generalni konzul Republike Slovenije Jože Jeraj.

V sproščenem daljšem pogovoru z ravnateljem dr. Reginaldom Vospernikom je bilo načetih nekaj šolskih vprašanj. Generalni konzul Jeraj je izrazil svojo pripravljenost, da v okviru možnosti sodeluje pri reševanju odprtih proble-

mov. Ravnatelj Vospernik je poudaril brežhibno sodelovanje z manjšinskim šolskim oddelkom in z Deželnim šolskim svetom.

Visoki predstavnik Slovenije spremlja z veliko pozornostjo in simpatijo kulturno-politično življenje koroških Slovencev in želi poživiti tudi sodelovanje med Slovenijo in Koroško zlasti na šolskem in gospodarskem področju.

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše Janko Kulmesch

Slovenski državljani so izvolili državnega predsednika in Državni zbor. Posebnih presenečenj ni bilo — kljub dejstvu, da je Jelinčičeva Slovenska nacionalna stranka (SNS) dosegla skoraj deset odstotkov. Da bo SNS nagovorila sorazmerno visoko število volilcev, o tem v Sloveniji pred volitvami ni dvomil nihče. Kot ste lahko brali v prejšnjem NT („Kako

v resnici računali z zanesljivo zmago prof. Peterleta. Zgodilo se je drugače, SKD pa bodo morali trezno in samokritično analizirati zanje nerazveseljivi volilni izid.

Se posebej razočarana mora biti Demokratska stranka (DS) oz. predsednik parlamenta dr. Bučar ter ministra Bavčar in dr. Rupel. Predvsem Rupel bi moral znati dokazati, ali si je kot zunanji mini-

Po volitvah v Sloveniji:

O resničnih zmagovalcih in poražencih

prerokujejo izid volitev strankarski managerji?"), so bile o Jelinčičevi zmagi še posebej prepričane druge stranke.

K zmagovalcem sodi tudi Milan Kučan, ali bolje rečeno: staremu in novemu predsedniku je uspelo potrditi njegovo favoritno vlogo. Če mu ne bi uspelo, bi bila to gotovo velika senzacija. Kot politik, ki ga pri njegovih nastopih odlikujeta umirjenost in preudarnost in ki je zlasti v času vojne suvereno zastopal Slovenijo, si je že pred volitvami ustvaril potrebno podlago za volilno zmago.

Tudi Marjan Podobnik, predsednik Slovenske ljudske stranke (SLS), je lahko zadovoljen. Ko je ustanovitelj SLS Ivan Oman prestopil h krščanskim demokratom, je marsikdo mislil (ter upal), da pomeni to za Podobnika in njegovo stranko politično smrt. V resnici se je Podobnik izkazal kot strateško talentiran volilni „borec“.

Prav tako sta pri zmagovalcih dosedanji predsednik vlade dr. Janez Drnovšek in njegova Liberalno demokratska stranka (LDS). Čeprav LDS kot najmočnejša stranka ni nagovorila niti četrtine volilcev, pa je dr. Drnovšek kljub temu dobil jasen mandat za nadaljevanje svoje predsedniške funkcije.

Ne gre pozabiti, da so se za relativno večino potegovali tudi Slovenski krščanski demokrati (SKD). Mnogi politični opazovalci — in še posebej SKD sami — so

ster ustvaril potrebno zaupanje vsaj pri lastnih državljanih. Ker mu to ni uspelo, se bo po vsej verjetnosti moral posloviti od svoje dosedanje funkcije.

Nekako škoda se mi zdi, da so med poraženci tudi Pučnikovi socialdemokrati (SDSS). Zasluge dr. Pučnika za demokratizacijo Slovenije so zelo velike. Enako velja za njegovega strankarskega prijatelja Janšo. Vrhu tega polagajo Pučnikovi socialdemokrati na narodnostno vprašanje veliko pozornost. Mdr. smo se koroški Slovenci lahko o tem prepričali pri poslovanju ministra dr. Prunka, ki ga je prav SDSS nominirala za to mesto.

Nenazadnje je potrebno poudariti uspeh kandidata, ki sicer ni dosegel absolutnega uspeha, pa je lahko kljub temu zelo zadovoljen. To je predsedniški kandidat SKD Ivo

Bizjak, o katerem vemo, da je tudi velik prijatelj koroških Slovencev. Moral je nastopiti proti Kučanu ter je na mah osvojil 21,2 % glasov. Nagovoril je za tretjino več volilk-volilcev, kot jih je za parlament nagovorila njegova stranka.

Mnogi, tudi v njegovih lastnih vrstah, so bili presenečeni nad Bizjakovim uspehom. Tembolj zato sodi med resnične zmagovalce. Upam, da bo to znala njegova stranka primerno ceniti, predvsem pa upoštevati pri svojih (personalno)političnih odločitvah.

Volitve v Sloveniji: tudi Italijani in Madžari izvolili svojega zastopnika

Marija Požonec, zastopnica madžarske narodne skupnosti, Našemu tedniku: „V praksi je potrebno uresničiti zapisano

Pripravil Tomaž Gašperlin

Madžarska narodna skupnost v Sloveniji šteje skupaj okrog 10 tisoč pripadnikov, od katerih je prek 6 tisoč volilnih upravičencev. Letošnjih volitev se jih je udeležilo nekaj več kot 4900 in kar prek 3 tisoč glasov (več kot 60 odstotkov) je dobila Marija Požonec.

Marija Požonec je že zadnji dve leti zastopala interese madžarske narodne skupnosti v parlamentu; od zdaj naprej pa jih bo štiri leta v državnem zboru.

Naš tednik: Za kaj se boste sicer zavzemali v državnem zboru?

Marija Požonec: Najbolj pereč problem je velika brezposelnost; zelo slaba je tudi kmetijska politika vlade. Imamo namreč 240 hektarjev izvrstnih vinogradov, grozdje iz njih pa poceni prodajamo; plačilo zanj dobimo šele čez eno leto.

Vlada kmetijstva ne podpira, saj ne daje ustrezne podpore niti razvoju kmetij, kjer bi lahko razvijali vrtnarstvo in pridelovali različne kulture, saj za to obstajajo naravne možnosti. Vlada bi na tem območju morala omogočiti brezcarinske cone in voditi ustreznejšo podporo demografsko ogroženim področjem.

Kakšen pa je položaj na področju madžarskih vrtcev, šolstva in kulture?

Na področju narodnostnih pravic bi bilo treba tudi v praksi uveljaviti

ti zapisano. Gre za omogočenje dejanske enakopravnosti madžarskega jezika tako v šolstvu, na občini in sicer. Imamo sicer dvojezične otroške vrtce in šole, vendar pa je treba za njihovo delovanje zagotoviti tudi ustrezne materialne pogoje in tu še ni bilo dovolj storjenega. Šole so še vedno brez telovadnic, tako da pogoji ne ustrezajo. Madžarska vlada nam je odobrila 18 milijonov forintov za načrte za izgradnjo kulturnega doma v Lendavi, od Slovenije pa prav tako pričakujemo ustrezen delež.

Roberto Battelli — parlamentarni zastopnik italijanske narodne skupnosti

Roberto Battelli je bil izvoljen za parlamentarnega zastopnika italijanske narodnostne skupnosti v volilni enoti, Skupnosti obalnih občin. Ta predstavlja 1913 volilnih upravičencev, od katerih se je volitev udeležilo 83,5 odstotka upravičencev.

Za mesto v državnem zboru sta se potegovala dva kandidata: Amaglia Petrognio, ki je dobila 1543 točk, in Roberto Battelli, ki je dobil 1907 točk, po sistemu dve točki za prvo mesto in ena točka za drugo mesto na listi.

Roberta Battellija smo včeraj zjutraj poklicali po telefonu, vendar je bil zaradi naporenega predvolilnega boja tako utrujen, da ni želel dati izjave, katero pa je sicer obljubil za prihodnjic.

Koliko Slovencev govori nemško?

Avstrijsko ministrstvo za znanost je dalo izvesti študijo, kakšno je znanje tujih jezikov v Sloveniji, na Hrvaškem, Češkoslovaškem, Madžarskem in Poljskem. Na osnovi te študije zavzema Slovenija prvo mesto: 93 % Slovencev govori vsaj en tuj

jezik, nemško zna 75 % Slovencev, ena tretjina Slovencev pa obvlada nemščino zelo dobro. Tudi v šolah prevladuje pri tujih jezikih nemščina.

Vrhu tega je 9 od 10 Slovencev izjavilo, da so najmanj enkrat obiskali Avstrijo.

Izid volitev v Sloveniji

Državni zbor

- Liberalno demokratska stranka: 22 poslancev (23,32 %)
- Slovenski krščanski demokrati: 15 poslancev (14,53 %)
- Združena lista: 14 poslancev (13,64 %)
- Slovenska nacionalna stranka: 12 poslancev (9,88 %)
- Slovenska ljudska stranka: 10 poslancev (8,77 %)
- Zeleni Slovenije: 5 poslancev (3,70 %)
- Slovenski socialdemokrati: 4 poslanci (3,32 %)
- 1 poslanec — italijanska narodna skupnost
- 2 poslanec — madžarska narodna skupnost

Državni predsednik:

- Milan Kučan — 63,8 %
- Ivo Bizjak — 21,2 %
- Jelko Kacin — 7,2 %

Prepričljiva zmaga predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovškega

Čestitke NSKS Kučanu

NSKS je Milanu Kučanu iskreno čestital k njegovi ponovni izvolitvi za predsednika Republike Slovenije.

„Ob tej priložnosti izražamo tudi upanje, da se boste še naprej zavzemali za plodovito razmerje med matičnim narodom in slovensko narodno skupnostjo na Koroškem ter za podporo Slovenije koroškim Slovencev v njihovem uveljavljanju življenjskih interesov in manjšinskih pravic,“ piše v čestitkah NSKS.

Člani ZSO v prihodnje tudi Nemci

Člani Zveze slovenskih organizacij bodo lahko v prihodnje tudi pripadniki večinskega naroda. To sta prejšnji teden sklenila upravni in nadzorni odbor Zveze slovenskih organizacij.

Da bi lahko ZSO omogočila pripadnikom večinskega naroda ustrezno organizacijsko osnovo, je dr. Marjan Sturm skupaj z univ. prof. dr. Petrom Gstettnerjem in univ. prof. Dietmarjem Larcherjem iniciiral ustanovitev interetničnega društva, ki se bo po vsej verjetnosti imenovalo Društvo Vincenc

Rizzi. To društvo naj bi se konstituiralo januarja prihodnje leto in bo, če bo to želelo, lahko postalo član ZSO. Društvo naj bi nagovorilo nemško govoreče sodeželane, ZSO pa bo njegovo delovanje vsestransko podprla.

Formalno nameravajo društvo sprejeti v ZSO naslednje

Podpisna akcija Mlade EL za samostojni deželnozborski mandat podpira tudi vrsta prominentnih pripadnikov večinskega naroda, gradiščanskih Hrvatov ter narodne skupnosti Romi in Sinti.

Podpora — od dr. Kirchschrägerja pa do gradiščanskih Hrvatov

Kot smo v prejšnji številki NT poročali, teče podpisna akcija zelo uspešno oz. je Mlada EL kar že v prvem tednu nabrala okoli 1000 podpisov. Medtem pa so izrekle svojo podporo tudi znane osebnosti iz vrst večinskega naroda. Tako npr. bivši zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschräger, univ. prof. dr. Erika Weinzierl, univ. prof. Theodor Veiter, univ. prof. Anton Pelinka, celovski župan Leopold Guggenberger, državni poslanec Andreas Wabl, bivši osrednji tajnik SPÖ dr. Heinrich Keller, znana novinarka Wolf In der Maur in dr. Trautl Brandstaller in dr. Herwig Sturm.

Prav tako sta podpisala predsednica Hrvaškega kulturnega društva (= osrednja organizacija gradiščanskih Hrvatov) mag. Zlatka Gieler ter predsednik Kulturnega društva „Romi in Sinti“ Rudolf Sarkozi. Če se bo akcija nadaljevala tako, kot se je začela, bo gotovo možno

Dr. Rudolf Kirchschräger podpira samostojni deželnozborski mandat in Parlament koroških Slovencev.

doseči cilj — to je 5000 podpisov.

P.S.: Tej številki Našega tednika smo priložili podpisne pole. Naše bralke in bralce prisrčno prosimo, da s svojim podpisom podprejo apel Mlade EL in da nagovorijo tudi druge podpornike. Nadaljnje informacije dobite pri:

Mlada EL
10.-Oktober-Str. 25/III
9020 Celovec
(tel.: 0463/512528-28).

Prisrčna hvala za sodelovanje!

leto, ko naj bi bil izredni občni zbor ZSO.

V primeru, da bi se včlanilo Društvo Vincenc Rizzi v ZSO, se seveda zastavlja vprašanje, ali bo notranjeorganizacijski pogovorni jezik slovenske osrednje organizacije nemščina. Kot nam je znano, članstvo pri iniciiranem interetničnem društvu ne pogojuje znanja drugega deželnega jezika; tako ne bo preostalo drugega, kot govoriti le še nemško. Koliko je to še Zveza slovenskih organizacij, pa je spet drugo vprašanje.

PISMO IZ ITALIJE

Piše Drago Legiša

Pod pretvezo revizije Osimske pogodbe, ki sta jo bili sklenili leta 1975 Italija in tedanja SFRJ in s katero je bilo med drugim dokončno urejeno vprašanje meje med obema državama, se v Trstu nadaljuje huda gonja proti priznanju pravic slovenski manjšini in celo za odpravo šestistih malo pravic, ki jih je itali-

gospodarske skupnosti in celo Organizacije združenih narodov. Prav nič ga tudi ne briga, da je bilo to vprašanje urejeno z Londonskim sporazumom med Italijo in nekdanjo SFRJ leta 1954 in da je ta sporazum povzela Osimska pogodba, tako da so njena določila sestavni del italijanskega pravnega reda. Na vse

Protimanjšinska gonja se nadaljuje

janska država že priznala. Italijanski nacionalisti, ki imajo žal večino v Trstu, so se tokrat spravili predvsem nad dve zahtevi slovenske manjšine: nad pravico do rabe slovenskega materinega jezika v odnosih z oblastjo in zlasti nad zahtevo, naj se manjšini zagotovi predstavnost v vseh izvoljenih telesih, se pravi v deželni zboru, v pokrajinskem svetu ter v občinskih upravah.

to se tržaški župan kratko malo poživža.

Naravnost norce pa brije iz naše zahteve po z zakonom zajamčenem predstavnstvu v izvoljenih javnopravnih telesih.

Vprašanje je postalo zelo aktualno v zadnjih tednih, saj je Deželni zbor tako spremenil volilno zakonodajo, da Slovenska skupnost na primer-

ne bo mogla več sama izvoliti svojega zastopnika v ta pomembni zakonodajni organ. Prav nič župana ne zanima, da je Slovenija ta problem za svoji manjšini (italijansko in madžarsko) uredila s posebnim členom v lastni ustavi. Prav nič ga tudi ne briga, da je bil na nedeljskih političnih volitvah v Slo-

Slovinci v Italiji smo prepričani, da bo boj za priznanje naših temeljnih pravic prej ali slej le imel uspeh.

veniji izvoljen v slovenski parlament predstavnik italijanske manjšine, četudi je znano, da je ta številčno izredno šibka, in sicer znatno šibkejša od naše slovenske manjšine v Italiji.

Slovinci pa smo prepričani, da bo boj za priznanje naših temeljnih pravic prej ali slej le imel uspeh.

Le vztrajati je potrebno in pri svojih stališčih moramo biti dosledni vedno in povsod.

„Potrebno je skupen parlament kar najhitreje uresničiti!“

S predsednikom NSKS se je pogovarjal Janko Kulmesch

Naša skupna naloga bo, da se zavemo odprtih vprašanj in s pozitivnimi predlogi izvajamo ustrezen pritisk na odgovorne v Deželi in Državi.

predsednik NSKS
dr. Matevž Grilc

Naš tednik: NSKS je pred občnim zborom izvedel v vseh dvojezičnih občinah krajevne sestanke. Kaj je bilo glavno težišče teh sestankov?

Dr. Matevž Grilc: Slovenski parlament in zastopstvo narodne skupnosti v Deželni zboru sta bili pri teh krajevnih sestankih brez dvoma glavni težišči. Udeleženci volilnih sestankov brez pridržka podpirajo tozadevno politiko vodstva Narodnega sveta koroških Slovencev — v prepričanju, da bo v prihodnje narodna skupnost v stanju uspešno zastopati lastne interese le, če bo imela močno skupno vodstvo in če bo v stanju prenašati želje neposredno prek lastnega političnega zastopnika v Deželni zbor in srednjeročno tudi v Zvezni parlament. Ljudstvo je mnenja, da bo ob taki organizacijski strukturi lažje reševati odprta vprašanja, ki jih je še cela vrsta.

So ti sestanki pokazali tudi narodnopolitične deficite

oz. pomanjkljivosti? Če so — kateri so po tvojem najbolj zaskrbljujoči?

Skrbi me dremavica, ki je pri nekaterih prisotna. Koroški Slovenci smo bili v preteklosti vajeni borbe, branili smo obstoj našega naroda nasproti nemškonalnim pritiskom. Ta pritisk je pojenjal, kar je razveseljivo, nekateri pa se v teh novih razmerah še niso prav znašli. Pri vseh sestankih sem zato poudaril, da je danes in v prihodnje le od nas odvisno, če bo obstajal naš slovenski narod na Koroškem tudi v prihodnje in kako se bo razvijal.

Naša skupna naloga bo, da se zavemo odprtih vprašanj in s pozitivnimi predlogi izvajamo ustrezen pritisk na odgovorne v Deželi in Državi. Ustvarjanje takega vzdušja bo glavna naloga vseh nas, ki delujemo na političnem, kulturnem, gospodarskem in predvsem še na mladinskem področju.

Na katera vprašanja naj bi dal odgovor nedeljski občni

Predsednik dr. Matevž Grilc o bilanci NSKS v pretekli delovni dobi, o poteku krajevnih sestankov ter o vprašanju, ali bo NSKS imel v nedeljo svoj zadnji občni zbor.

zbor oz. kaj bo njegova osrednja tema?

Nedeljski občni zbor bo brez dvoma potrdil zavzemanje vodstva naše organizacije za slovenski parlament. To bo tudi osrednja tema občnega zbora, ki bo imel nalogo, da določi tudi konkretne korake za doseg tega cilja. Razprav je bilo dovolj, ljudstvo ta predlog podpira, zato je potrebno tak skupen parlament kar najhitreje uresničiti.

Bo prišlo tudi do bistvenih personalnih sprememb v predsedstvu?

Do bistvenih personalnih sprememb ne bo prišlo, saj sta Predsedstvo in osrednji odbor delala v preteklosti, po moji oceni, uspešno in vztrajno; zato v dani fazi narodnopolitičnega razvoja velike spremembe tudi ne bi bile smiselne.

Osebo si napovedal, da boš še enkrat kandidiral za predsednika. Zakaj si se odločil za ta korak? Je to tvoja zadnja kandidatura?

16 let sem že predsednik NSKS, brez dvoma predolgo za tako politično funkcijo. Mislim sem na odstop, vendar so me prepričali, da sprememba na vrhu prav danes ni priporočljiva, saj stojimo tik pred večjo organizacijsko reformo zastopstva naše narodne skupnosti. Ko sem postal maja 1976 predsednik NSKS, sem si zadal cilj, da pride do skupne narodnopolitične organizacije koroških Slovencev. Ta cilj stoji pred uresnitvijo in bi pri njej še rad sodeloval. Je pa gotovo, če upoštevamo predvidljivost narodnopolitičnega razvoja v naslednjih letih, zadnja kandidatura za predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev.

Ako bi uspelo uresničiti Parlament koroških Slovencev: bi to pomenilo za

Narodni svet koroških Slovencev, da bo imel v nedeljo svoj zadnji občni zbor?

Zadnji občni zbor Narodnega sveta v nedeljo zagotovo ni. Tudi če se bo uresničil parlament koroških Slovencev, o čemer sem prepričan, bo Narodni svet odigral svojo vlogo tudi v prihodnje kot del, kot frakcija takega parlamenta.

Ko sem postal maja 1976 predsednik NSKS, sem si zadal cilj, da pride do skupne narodnopolitične organizacije koroških Slovencev. Ta cilj stoji pred uresnitvijo in bi pri njej še rad sodeloval.

predsednik NSKS, dr. Matevž Grilc

Bilanca NSKS v pretekli periodi

AKTIVA:

Že kmalu po občnem zboru, in sicer 4. 9. 1989, je bila prva seja Narodnostnega sosveta na Dunaju. Ustanovitev Sosveta je bila tudi predpogoj za ustanovitev Dvojezične trgovske akademije v Celovcu ter znatne finančne podpore slovenski narodni skupnosti. V to dobo spada tudi odprtje Mohorjeve ljudske šole in odločba Ustavnega sodišča, na podlagi katere je bila ustanovljena tudi javna Dvojezična ljudska šola v Celovcu. Pri koroški Deželni vladi je bil ustanovljen Oddelek za narodnostna vprašanja, ki ga vodi naš podpredsednik dr. Pavel Apovnik. Prvič v nekem deželnem zakonu, in sicer v novem koroškem kulturnem zakonu, so imenovani tudi koroški Slovenci. Prišlo je do združitve Kluba slovenskih občinskih odborov in Koroške enotne liste v stranko Enotna lista (EL). Uspeh te preureditve se je pokazal že pri volitvah v občinske odbore, saj je dosegla Enotna lista kar 50 občinskih odbornikov, in pri volitvah v Kmetijsko

zbornico, pri katerih je Skupnost južnokoroških kmetov obdržala oba mandata. V okviru Enotne liste je bila ustanovljena Politična upravna akademija (PUAK), ki služi in bo služila predvsem izobraževanju komunalnih politikov in mladine. V zadnjem času je zaživela Mlada enotna lista, naš Slovenski atletski klub pa je postal deželni prvak v nogometu. Ta ugotovitev se mi zdi zato pomembna, ker Slovenski atletski klub mnogo prispeva k angažiranju naših najmlajših.

Značilno za zboljšanje vzdušja v deželi pa je tudi, da so se odprla vrata skrajna zadnje nemške trdnjave, „Neue Burg“ v Velikovcu, tudi koroškim Slovincem. Prijave k dvojezičnemu pouku naraščajo iz leta v leto, kar dokazuje, da je bila naša ocena o spremembi šolske zakonodaje pravilna. Ljudsko štetje leta 1991 je dokazalo, da smo prvič po približno 100 letih upočasnili asimilacijo; skoraj smo jo zaustavili.

PASIVA:

Četudi je uspelo v zadnjih letih ustanoviti nekaj novih dvojezičnih otroških vrtcev, kot npr. v Globasnici in Pliberku, se nam ni posrečilo, da bi uredili vprašanje otroških vrtcev z deželnim zakonom, kakor to želimo. Nekatero občino so izpopolnile mrežo dvojezičnih napisov, deloma s kašipoti, vendar je npr. občina Bilčovs še vedno brez njih.

Največji udarec v zadnjih letih za koroške Slovence pa je bil konec mandata našega poslanca v državnem zboru Karla Smolleja. Domala vsem pozitivnim premikom je botroval prav on s svojim uspešnim in neumornim delom v avstrijskem parlamentu. Za to njegovo delo se mu v imenu Narodnega sveta in v lastnem imenu na tem mestu iskreno zahvaljujem. Žalostno je, da je prav del koroških Slovencev pripomogel k temu, da njegova mandatna doba ni bila podaljšana. Dejstvo pa je, da gospa Stoitsitseva nikakor ni bila v stanju, da bi ga nadomestila.

V pretekli dobi nismo rešili vprašanja Slovenske glasbene šole na Koroškem in ni se uresničila naša zahteva, da morajo biti na vseh dvojezičnih šolah ravnatelj tudi dvojezični. Prav tako nismo dosegli lastnega celodnevnega radijskega programa in razširitev televizijskih oddaj. Kljub izboljšanju splošne situacije na Koroškem pa še vendar niso izumrli vsi anahronizmi, kar so pred kratkim dokazali odgovorni v Kmetijski zbornici, češ da je še vedno uradni jezik nemški.

glosa

Kabaretistična in ne turistična občina?

Na občinskih sejah se po navadi sprejemajo dokončni sklepi in milijonski proračuni. Temu primerno, naj bi v občinskih sobah vladala resnost in plodovito sodelovanje. Kot prebivalec male občine bi človek pričakoval skorajda profesionalno delo od znane in velike turistične Občine Škocijan. Kdor pa je obiskoval zadnje občinske seje, se mu je vsilila misel, da je nemudoma potrebno zamenjati napis "turistična" z napisom "kabaretistična".

Vse to lahko imenujemo "nova politična kultura neke stranke" ali pa nesposobnost starih strank zastopati se v takšni politični realnosti.

Eden zabit, drugi menda navit in že je odprt oder za napade, obtožbe in slabe lastnosti, ki jih zaradi varnosti škocijanskih občanov raje ne naštevamo. To pa tudi zaradi tega, ker je potrebno zagotoviti, da bodo davkoplačevalci se naprej zagotavljali Občini večstomilijonski proračun, ki ga občinski odborniki ob tem političnemu kabaretu še hitro in mimogrede sklenijo.

Škocijan nima denarja za varstvo okolja?

Slovensko prosvetno društvo "Danica" prejelo podporo ob 80-letnici obstoja

Na zadnji občinski seji škocijanske Občine je spet enkrat prednjačil prepir in populizem. Padali so očitki na člana predstojništva Heinza Marolta, da v Referatu za varstvo okolja ni nobenega napredka.

Občinski odbornik Marolt pa se je zagovarjal, češ da za svoj referat nima proračunskega denarja. To pa so potrdili drugi občinski odborniki, ki so dejali, da „kdor ne dela, si ne zasluži denarja“. Na vsak način Občina Škocijan hira zaradi problemov varstva okolja. Seveda pa si Občina, ki ima čez milijon nočitev, ne more privoščiti, da bi pozabila na proračun za varstvo okolja. Problem pa bo rešil denar in plodno sodelovanje vseh v občinskem odboru ali pa zamenjava referenta.

Dopolnilna proračuna sta se znatno povišala

Redni dopolnilni proračun so občinski odborniki soglasno sklenili v višini šil. 102.050.000,—.

Izredni dopolnilni proračun pa so večinsko sklenili v višini šil. 34.870.000,—. Občinski odbornik **Martin Pandel** je izjavil, da Gospodarska lista podpira znatno povišanje izrednih dopolnilnih proračunov. Opozoril pa je, da so se s tem povišali tudi reprezentacijski stroški za člane predstojništva. Soglasno so občinski odborniki tudi sklenili dajatve in pristojbine za leto 1993.

Gradnja telovadnice v Št. Primožu zagotovljena

Otroci iz Št. Primoža bodo prav gotovo veseli, da bodo k ljudski šoli prizidali telovadnico. Odborniki so večinsko sklenili pogodbo med Občino in Fondom za gradnje šol, ki zagotavlja Občini podporo v višini šil. 9, 5 milijonov. Na žalost za ta pomembni projekt svobodnjaki niso dali pristanka.

Soglasno so občinski odborniki sklenili razne podpore društvom

škocijanske Občine. Izredno podporo je prejelo SPD "Danica", ker letos praznuje 80-letnico obstoja.

Kljub soglasnemu sklepu se je pri tej točki razvila neprijetna razprava, ki gotovo ne služi delovanju društev. Predlog, da se razpravlja po novih modelih za podporo društvom, bo obetaven in koristen samo, če bodo izključili strankarske manipulacije in medsebojne napade. (glej glosa)

Bernard

80 let že obstoja SPD Danica, ki si je nabrala v teh letih neprecenljive zasluge za Občino, ki bo tokrat to delo tudi nagradila

Žitara vas: 300 mio. za kanalizacijo

Do leta 1997 naj bi v Žitari vasi zgradili novo kanalizacijsko mrežo. Projekt bo stal 300 mio. šilingov, z gradnjo pa naj bi pričeli leta 1994.

Poroča Silvo Kumer

Na posebni občinski seji so občinski možje razpravljali o vprašanju kanalizacije. Vse frakcije so si bile edine, da bo potrebno kmalu pričeti z gradnjo. Odprto je bilo le vprašanje, s katerimi občinami bodo Žitrajčani gradili skupno čistilno napravo.

Kot najbolj ugodna varianta se ponuja združitev v zvezo z Velikovcem, Dobro vasjo in Žitaro vasjo. Čistilna naprava bi bila v Vogljah (obč. Dobrla vas).

Žitrajčanom so ponujali tudi sodelovanje z občinami Grabštanj, Pokrče itd., toda tam bodo pričeli z gradnjo šele leta 2005, kar je za Žitaro vas prepozno.

Kot prve vasi bodo na kanalizacijsko mrežo priključene Št. Lipš, Žitara vas in Rikarja vas, torej vasi, v katerih se odvija glavni del tujskega prometa v žitrajški občini. Odprto ostaja vprašanje, ali bodo smeli kmetje še naprej gnojiti polja z gnojnico.

Kmalu podražitev vode

Kot kaže, bo tudi Občina Žitara vas podražila ceno za vodo, od 8,25.- na 12.- šil. za m³. Cena za priključitev na občinski vodovod (17.300.-šil.) bo ostala nespremenjena. Vasi Stara vas in Sele se nameravajo priključiti.

Dvojezična sporočila ?

Na zadnji letošnji občinski seji bodo odborniki razpravljali tudi o predlogu EL, naj so vsa sporočila Občine dvojezična. **Tomi Petek (EL)**: „V občini Žitara vas sta že vedno živel dva naroda z dvema jezikom. To se naj bi videlo tudi v javnosti. K temu se lahko na ta način priznajo tudi ostale frakcije in njihovi mandatarji.“

Razvojni koncept za Bistrico

V Šmihelu so že predstavili načrt za razvoj občine Bistrica. Po 18 mesecih dela strokonjakov s posameznimi skupinami po vaseh je nastal načrt s številnimi predlogi.

Glavne točke: obvoznica Šmihela, pešpot z Bistrice do jezera, pešpot v Konovecah, industrijska oz. obrtna cona pri Filterwerku, obvoz Filterwerka, razširitev ceste na Metlovo. Po vaseh pa je še nešteto manjših načrtov, ki služijo občinskim mandatarjem kot osnova za prihodnje odločitve. Najprej bodo upoštevali najnujnejše predloge.

Privatni dvojezični otroški vrtec v Škofičah je dobil od Občine sicer podporo, s tem pa ne bodo pokriti dejanski stroški vrtca.

Galicija

Več denarja odbornikom

Občinski odborniki v Galiciji so si na zadnji seji povišali sejnino. Odslej bo dobil vsak občinski odbornik za občinsko sejo 600 šilingov (prej 350,-), od tega pa večina odbornikov plača 1/3 svoji frakciji.

Blato

Proti novi železnici

Na Blatu pri Pliberku se je prebivalstvo na predstavitvi regionalnega razvojnega načrta jasno izreklo proti gradnji „Süd-Ost-Spange“ po blaških poljih. Velika želja Blačanov pa je obvoznica, ki bi rešila vas pred rastočim avtomobilskim prometom.

Dob

Čistilna naprava

Na predstavitvi regionalnega razvojnega načrta za občino Pliberk je bilo v Dobu v ospredju vprašanje čistilne naprave občin Pliberk, Šmihel in Globasnica. Dobljani in Občina Pliberk iščejo skupno lokacijo, ki naj bi bila blizu kmeta Woschanka. Zahteva Dobljanov pa je, da naj ne bi vas trpela zaradi morebitnega smrada.

Dobrla vas

Voda bo dražja

Kakor kaže, bo Občina Dobrla vas v najkrajšem času povišala ceno za vodo, ki je bila 5 let nespremenjena. Dobrolski občani porabijo letno 300.000 m³ vode, nove investicije (vrelci na Peci) pa so oficialni vzrok za povišanje.

Radiše - Žrelec

Slov. uradni jezik

Bivši radiški župan in sedanjí občinski odbornik SP v Žrelcu Ludvik Ogris zastopa v časopisu „Naš vas / Unser Dorf“ mnenje, da je Žrelec ob združitvi z Radišami postal dvojezičen. Občinska uprava menda v določeni meri upošteva dvojezičnost, katere pa občani ne izkoriščajo.

Slovenščina je sicer v tej občini tudi po Zakonu o narodnih skupnosti uradni jezik.

Škofiče: 50.000.- šilingov podpore dvojezič. vrtcu

Občinski odbor v Škofičah je sklenil, da bo Občina podprla Dvojezični otroški vrtec v Škofičah s šil. 50.000.-. Občina pa bo dala staršem mesečno še po šil. 250.- podpore za vsakega otroka, ki obiskuje ta vrtec.

Poroča Heidi Sting-

Vrtec je last Slovenskega šolskega društva, katerega predsednik je dr. Avgust Malle. Ta je v pogovoru z Našim tednikom dejal, da je taka podpora sicer začetek, ki pa seveda nikoli ne more kriti primanjkljaja.

Nadalje je občinski odbor sklenil, da bo zvišal podporo društvom za 15%.

Kdo bo dobil v najem javno kopalnico v Škofičah, še ni jasno. Občinski odbor bo o tem sklepal še v tem letu, verjetno na seji, ki bo v petek, 18. decembra. Doslej se je tozadevno na Občini javilo že 15 interesentov.

Še v tem letu želi Občina predstaviti tudi turistični prospekt.

Predsednik Slov. šolskega društva dr. Avgustin Malle: Podpore smo sicer veseli, toda stroški s tem še od daleč ne bodo kriti.

Ena glavnih točk občinske seje pa je bilo sklepanje o proračunu za leto 1993. Medtem ko računa Občina z izdatki v višini 27,8 milijonov šilingov, bodo dohodki predvidoma znašali 27,3 milijone šilingov. Primanjkljaj v višini šil. 450.000.- je župan Valentin Happe utemeljil s stroški za projekt

kanalizacije. O izrednem proračunu bo občinski odbor sklepal šele v prihodnjem letu.

Soglasno je bil sprejet tudi dodatni proračun za leto 1992, ki znaša 6 milijonov šilingov. Večinoma sestavljajo to vsoto stroški za kolesarske poti (5 milijonov šil.) in za nakup zemljišča za športno igrišče (šil. 650.000.-).

Težišče nadaljnega delovanja Občine je izgradnja kanalizacije. Tozadevno je bilo sklenjeno, da se bo razširila naprava za odvajanje odplak za kraje Klopce, Goriče in Pinja vas. Za ta projekt želi Občina pri Koroški deželni vladi vložiti načrt še letos.

Borovlje

Vsak mesec kmečki trg

Veliko zanimanje za kmečke proizvode so pokazali domačini na prvem kmečkem trgu v Borovljah. Medtem, ko je bilo meseca novembra zastopanih žal razmeroma malo kmetov na boroveljskem glavnem trgu, je prišlo prejšnji petek še kar lepo število kmetov iz Roža, ki so kupcem ponudili svoje domače proizvode.

Boroveljčani si želijo, da bi kmetje v prihodnje v še večji meri izkoriščali to možnost.

Ribnica

Otroški vrtec le enojezičen

V sklopu dogradnje ljudske šole v Ribnici, je uspelo razširiti tudi otroški vrtec, kjer je sedaj nastala tudi druga skupina.

Projekt je stal skupno 3,6 milijonov šilingov. Želje nekaterih domačinov po dvojezični skupini žal niso upoštevali, tako da morajo nekateri starši slej ko prej svoje otroke voziti v dvojezični otroški vrtec v Škofiče, kjer vodi privatni otroški vrtec Slovensko šolsko društvo.

Miklavževanje v Globasnici

Opereta „Miklavž prihaja“ ima v Globasnici že dolgoletno tradicijo, saj je bila prvič izvedena že takoj po vojni. Od tedaj pa do danes so jo z redkimi izpadi predvajali vsako leto. Tako je tudi preteklo nedeljsko popoldne v otroških očeh prižgala zvezdice prvega tomesečnega pričakovanja. Tudi sama sem jo poskušala gledati z otroškimi očmi in skozi te je tudi meni, tako kot mladim obiskovalcem, olepšala ta vlažen, mrzel zimski dan. Zato pohvala vsem, ki so pripravljali tiste male „angelčke“ in parkeljčke“ za prijeten nastop.

Dosti manj pohvalen, ali pa sploh ne, je bil nastop tistih „ta velikih parkljev“, ki so v ta prijeten nedeljski popoldan vnesli nemir in — namenoma ali ne — poskušali odvzeti „Miklavžu“ vso tisto lepo, belobrado in tradicionalno častitljivost.

Mislím, da je to le samo in predvsem praznik veselega pričakovanja, ne pa neestetsko hrupnega strahovanja.

Anita Hudl

Slovenski kmet PRODAJA BOŽIČNA DREVEŠA (JELKE in SMREKE) v Celovcu pri naslednjih prodajalnah

SPAR-Viktring, Keutschacherstr. 120
C & C-Großmarkt, Pischeldorfer Str. 57
Bauhaus Depot GmbH, Durchlaßstr. 19

Kupite svoje božično drevo, ki je
zrastlo v Karavankah.

Vašega obiska se veseli
Franc-Jozef Smrtnik

ČESTITAMO

V Srednjem Kotu v Selah je obhajal 60. rojstni dan **Štefan Dovjak**. Ob tem življenjskem jubileju iskreno čestitamo der kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta!

Prav tako v Selah je obhajal 30. rojstni dan **Silvo Užnik**. Tudi njemu veljajo iskrene čestitke!

Abrahama je srečala **Mira Oraže**, pd. Vrtnikova v Selah. Za ta jubilejni 50. rojstni dan ji iskreno čestitamo!

Te dni obhaja **Walter Leimisch** iz Libuč svojo 40-letnico. Priljubljenemu trgovcu iskreno čestitamo in mu želimo obilo sreče ter osebnega zadovoljstva.

Rojstni dan in god je slavil Sušnikov oče, **Franc Kuster**. Mnogo veselja in osebnega zadovoljstva tudi v prihodnje!

Prav tako dvojni praznik obhaja **Kuharjeva mama** iz Črgovič, hčerka **Marija** pa praznuje god. Iskreno čestitamo!

Člani društva upokojencev Št. Jakob čestitajo za osebni praznik **Naniji Krušič** iz Velinje vasi. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

Rojstni dan in god je pred kratkim obhajala Mačkova mama, **Marija Valeško**, iz Pliberka. Za dvojni praznik čestitamo ter želimo mnogo zdravja, sreče in božjega blagoslova!

ČESTITKA TEDNA

V kratkem bo praznovala gospa **Ani Dickmann** v Srejah pri Št. Jakobu v Rožu okroglo obletnico srečanja z Abrahamom. Vse najboljše, mnogo zdravja in veselja ji želita Günther in Manuel iz Št. Janža. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT!

Marija Ilavnik v Železni Kapli je obhajala dvojni praznik. Vse najboljše in še na mnoga zdrava in zadovoljna leta! Čestitkam se pridružuje tudi EL Železna Kapla.

Na sončnih Radišah praznuje 83. rojstni dan in god **Marija Taler**, pd. Rožmanova mama. Iskreno čestitamo ter želimo še mnogo srečnih, zadovoljnih in predvsem zdravih let!

Osebni praznik je slavil **Kristijan Zeichen** na Kostanjah. Vse najboljše!

V Klopcah pri Škofičah je obhajala rojstni dan **Krista Kruschitz**. Slavljenci iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva!

Osebni praznik obhajata **Barbara** in **Franc Mikuš** iz Pliberka. Iskreno čestitamo!

V Srejah je pretekli petek obhajala 83. rojstni dan **Barbara Matitz**. Ob tem visokem življenjskem prazniku iskreno čestitamo ter želimo trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in božjega blagoslova!

V Železni Kapli je obhajala osebni praznik **Matilda Piskernik**. Mnogo sreče in zadovoljstva želimo tudi v prihodnje!

Na Letini je praznovala 62. rojstni dan **Štefka Kert**. Iskreno čestitamo ter želimo mnogo sreče in zadovoljstva, predvsem pa zdravja.

Čestitke veljajo tudi **Majdi Mikl** z Ločila, ki je konec novembra obhajala osebni praznik.

Rojstni dan je pred kratkim slavila **Stefanie Škofisch** iz Prible vasi. Cerkveni zbor iz Kazaz ji iskreno čestita! Čestitkam se pridružujeta uredništvo NT in župnik Valentin Zergoj.

60. obletnico življenja je v soboto slavila **Elizabeta Piskernik** iz Sel pri Vogarju. Slavljenci iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

Prav tako 60. rojstni dan slavi **Marjan Januš** iz Kort. Tudi njemu želimo vse najboljše!

Anici in **Hanziju Urak** iz Nagelč pri Št. Primožu se je pred kratkim rodil četrti otrok — sin **Dominik**. Staršema, sestrama Sari in Mirjam ter bratu Kristijanu iskreno čestitamo, mali zemljanki pa želimo vse najboljše na življenjski poti!

Jože Boschitz razstavlja v Velikovcu

V ponedeljek zvečer je bilo v Posojilnici-Bank Podjuna v Velikovcu odprtje razstave domačega umetnika Jožeta Boschitza. Razstavo je odprl dvor. svet. dr. Pavle Apovnik, ki je prisotnim na kratko orisal umetnikovo življenjsko in sli-

karsko pot. S pesmijo pa je odprtje olepšal moški pevski zbor „Vinko Poljanec“ iz Škocijana.

Slikarska razvojna pot Jožeta Boschitza je dolga in zanimiva. Začenja se pri predmetnem slikarstvu, socialno angažiranem, potem pa je z leti po-

raslo do abstraktnega slikarstva. Zelo znan je njegov „Križev pot“ na Kamnu. Tokrat Jože Boschitz razstavlja šest najst svojih del. Prvih šest predstavljata barvne iluminacije na slovenski pesniški mit „Krst pri Savici“, slede jim „Maske“ (svinčnik), nato serije „Rože sovražnika“, „Brocken nigbt blue“ (pero), „Tihožitje“ (tempera), zaokrožuje pa jih linorez v ciklu „V pesmi pijanega ščipa“. Da popolnoma doživiš vsebino njegovih del, potrebuješ tišino in čas; zato bo razstava odprta še do 31. decembra, v poslovnem času od 8. do 12. ure in od 14. do 16.30 vsak dan razen nedelje.

Slike so resnično vredne pozornega ogleda, predvsem barvne iluminacije na slovenski pesniški mit „Krst pri Savici“ dr. Franceta Prešerna.

Z leve: poslovodja Posojilnice-Bank Podjuna Hanzej Karner, umetnik Jože Boschitz in dv. sv. dr. Pavle Apovnik

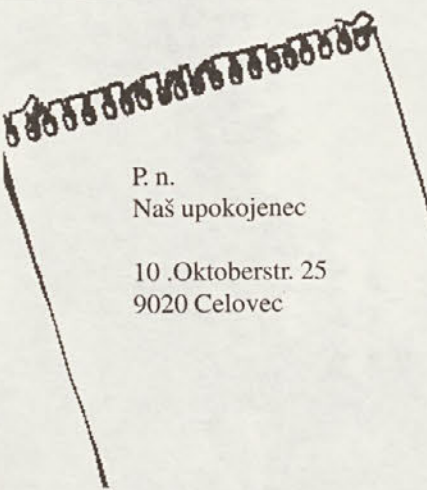
PRILOGA NAŠEGA TEDNIKA

NAŠ UPOKOJENEC

Številka 4
11.12. 1992
II. Letnik
Cena: šil. 8.-

*„Po celi zemlji vsem
ljudem mir bodi!
Tako so peli angelcev
glasovi v višavah pri
Mesijasa prihodi;
da smo očeta
enega sinovi,
ljudje vsi bratje,
bratje vsi narodi,
da ljubiti mor' mo se,
prav' uk njegovi.”*

France Prešeren (Krst pri Savici)

P. n.
Naš upokojenec

10. Oktoberstr. 25
9020 Celovec

**Naš pravni svetovalec
Dr. Roland Grilc**

Spoštovani gospod doktor!

Gospodar preda posestvo sinu in si da ob tem svoje stanovanje vknjižiti v zemljiško knjigo.

Sin potrebuje posojilo na vknjižbo - da ga dobi, mora oče odstopiti svojo stanovanjsko pravico (Satzweichung).

Kašne so nevarnosti v slučaju, da gre posestvo na „boben“ in kakšne nevarnosti čakajo očeta? Kaj mi svetujete v tem primeru?

Odgovor:

Ta zadeva lahko postane nevarna za očeta. V primeru

dražbe se namreč poravnajo vsa bremena, ki so vknjižena v zemljiški knjigi, po vrstnem redu.

Če je torej pred stanovanjsko pravico vknjiženo posojilo, se najprej to poravnava. Samo če je izkupiček tako visok, da je v njem krito tako prioriteto posojilo kot tudi stanovanjska pravica (ki se po določenih kriterijih ovrednoti), jo mora novi gospodar prevzeti.

V našem primeru to pomeni, da naj oče svoje prvo mesto v zemljiški knjigi odstopi le tedaj, če gre za manjše posojilo.

Naš dopisnik pliberškga društva upokojencev Lojz Krištof se je na minulem občnem zboru izkazal tudi kot odličen govornik. Kot bivši poslovodja pliberške Zadruga pa je seveda vaje nastopati pred „publiko.“

Stori Občina dovolj... ?

Na splošno obstaja mnenje, da so starejši ljudje v naši družbi danes bolj kot kdajkoli prej dobro oskrbljeni. Ljudje ki morda vse življenje niso imeli nič, dobivajo danes nekaj tisočakov pokojnine.

Kljub temu pa ni možno prezreti, da se mnogo starih danes čuti osamljene. Ker je vse več zaposlenih mladih žensk, se v primeru bolezni starega zastavlja vprašanje, kdo ga bo oskrboval.

Zato smo vprašali nekaj starejših ljudi, ali so mnenja, da Občina naredi dovolj za starejšo generacijo.

Pripravila Marjan Fera in Heidi Stingler

Johann Čas,
Šmihel nad Pliberkom:

“Upam, da Občina pri izdelavi programa ne bo pozabila na potrebe in želje starejših občanov.”

“V naši novi občini si starejši ljudje želimo, da bi občinski politiki naredili več za starejše ljudi. Tozadevno je socialna oskrba trenutno žal še zelo slaba.

Upamo, da bo Občina poskrbela, da bodo stari lahko po potrebi dobivali dostavljeno jed in da bo na voljo tudi kakšna socialna delavka.

Mnogokrat so starejši ljudje bolni in nimajo nobenega, ki bi zanje skrbel. Razumem pa, da je naša Občina še zelo mlad, in zato še nima primernih in zadovoljivih socialnih struktur.

Upam, da bodo občinski odborniki pri postavljanju svojega programa mislili na potrebe in želje starejše generacije.”

Antonija Reichmann,
Želuce pri Bilčovsu:

“Lepo bi bilo, če bi Občina poskrbela za prostor, kjer bi stari lahko redno srečavali.”

“Sama moram reči, da doslej nisem še ničesar potrebovala Občine. Sprva zato, ker sem zelo zdrava in tudi zato, ker imam v hiši družino, ki me lahko oskrbuje.

Seveda je pa tako, da naša Občina največ naredi za mladino - šport in požarno brambo, želje potrebe starejših ljudi pa morda vse premalo upoštevajo.

Kljub temu, da je stanje podeželju gotovo še precej boljše kot pa v mestih, sem prepričana, da se nekateri starejši ljudje morda čutijo osamljene.

Lepo bi bilo, če bi Občina poskrbela za prostor, kjer bi stari lahko redno srečavali. Tam se lahko stari med sabo domenemu komu bi lahko sami pomagali.”

Schüttelkopf,
elika vas pri Št. Jakobu:

“Žalostno je, da občinski odborniki povedujejo, da je stari itak na voljo dom, kjer so oskrbljeni.”

“Pozitivno v naši Občini je, da so stari ali oskrbljeni za to, da stari ali mladi lahko redno dobivajo dostavljeno jed. S tem so ljudje zelo zadovoljni.

Žalostno pa je, da občinski odborniki ne poskrbijo za to, da bi stari ljudem na voljo pri stanovanju ali pa prostor, kjer bi se lahko srečevali. Žal tudi ni nobene socialne delavke, ki bi lahko oskrbovala starejše ljudi ali doma. Ta problem postaja vedno večji, ker je vedno več zaposlenih in zato ne moremo oskrbovati starih.

“Sama sem nekaj mesecev hodila k neki sosedki, da sem ji nosila jed in sem ji naredila najbolj potrebno. Še bolj žalostno pa je, da občinski odborniki Občine vedno argumentirajo s tem, da je stari itak na voljo dom, kjer so oskrbljeni.”

Gregej Krištof st.,
Dvor pri Šmihelu:

“Želim si, da bi občina nastavila socialno delavko, ki bi oskrbovala osamljene, ki potrebujejo pomoč.”

“Velikokrat imam občutek, da smo mi starejši občani, za občinske politike le zanimivi pred volitvami. Takrat nas obiščejo in sprašujejo po naših željah. Potem pa jih spet nekaj let ne vidiš in ne slišiš nič od njih.

Dejansko pa Občina skoraj nič ne naredi za starejšo generacijo, razen tega, da nas enkrat na leto povabijo k družabnem srečanju.

Potrebno bi bilo, da bi občinski politiki uvideli, da stari pogosto potrebujejo pomoč, ker so mladi že skoraj vsi zaposleni. Medtem, ko je na občinskem uradu nastavljenih cel kup tajnic in tajnikov, niti enega človeka ni, ki bi po potrebi oskrboval stare ali bolne v občini. Sploh bi bilo potrebno mnogo več narediti na socialnem področju.

Želim si, da bi Občina nastavila socialno delavko, ki bi po potrebi pomagala predvsem socialno šibkejšim in prizadetim, ki potrebujejo pomoč.”

VABILO
na

redni občni zbor

“Društva upokojencev Šentjakob v Rožu”
ki bo v nedeljo, dne 13. decembra 1992

ob 14.00 uri,

v Farni dvorani v Šentjakobu v R.

Prosimo Vas, da se občnega zbora zanesljivo udeležite!
Po občnem zboru bo božičnica. Pristrčno vabljeni!

Draga
upokojenka,
dragi
upokojenec!

Pogled nazaj

Spet stojimo na koncu leta - leta 1992.

Kaj smo pričakovali v začetku leta 1992 - seveda vse najboljše. In kaj je prineslo?

Za marsikoga je leto potekalo dobro - spet drugi so se morali ločiti od svojih dragih. Tudi društva upokojencev so se z boleščjo morala posloviti od članov, ki so končali svojo zemeljsko pot in odšli v večnost.

Vse naše življenje je prihod in odhod - vendar je ločitev vedno boleča.

Tolažiti se moramo, da so nam ostali še naši domovi, kar danes na tem razburkanem svetu ni tako samo po sebi umevno. Spomnimo se samo družin, ki živijo in so živele v vojnem območju nekdanje Jugoslavije. Uničili so njih domove - družine so razbite - morali so zapustiti svoj domači kraj in se podati v neznano mrzlo tujino. Mnogi niti ne poznajo grobov svojih pobitih ali umorjenih dragih. Najhuje pa je, da še vedno ni videti konca te bratomorne vojne.

Mi se nimamo kaj pritoževati, marveč moramo hvaliti Boga, da imamo naše domove in da nam gre tudi sicer še kar dobro in smo srečni, da živimo v državi, kjer še vlada mir.

Pozivam Vas, da se prav v tem času spomnite hudo prizadetega ljudstva v Bosni in Hercegovini in jim z vplačilom na konto 1000-52100 BLZ :39100 (Akcija Katoliške otroške mladine „Otroci v Bosni umirajo“) vsaj malo olajšamo njihovo življenje.

Ob koncu pa želim še vsem članom naših društev blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto 1993, katero naj bi prineslo mir celemu svetu!

Pozdravlja Vas

Vaša Micka

Miklavževanje ima tradicijo tudi v Podjuni. Morda še posebej zato, ker ima okrajno mesto Velikovec vsakoletni Miklavžev jormak. Ta sejem ali jormak, kakor mu pravimo v Podjuni, je zadnje v letu; zato je bil vedno dobro obiskan. Praznuje se v ponedeljek pred sv. Miklavžem. Pred leti je imel večjo tržno vrednost, ker so ta dan kmetje prodajali svoje pridelke, posebno še zaklane svinje. Danes se ga udeleži večina ljudi v zabavo. Slej ko prej pa služi za nakup Miklavževih daril.

Obhod Miklavža z angeli in parklji je bil včasih v vsaki večji in manjši vasi obvezen. Podedovana šega je sama gnala ljudi,

Obhod Miklavža z angeli in parklji je bil včasih v vsaki večji in manjši vasi obvezen. Podedovana šega je sama gnala ljudi, da so to tradicijo nadaljevali.

Miklavževanje v Podjuni in jormak v Velikovcu

Po obisku dobrega Miklavža.

da so to tradicijo nadaljevali. Vsak hišni gospodar pa je imel pripravljena skromna darila, ki jih je za Miklavža podaril bolj ali manj pridnim otrokom. Pred Miklavžem kot svetnikom je bilo potrebno "žebrati"; ob tem so otroci izkazali znanje in vedenje. Oboje, strah in pričakovana darila, pa so pomagala, da so se naučili raznih molitvic. Brez parklja pa ni šlo. Poredne otroke je hotel vzeti s seboj, kar jim je težko ubranil hišni gospodar, potem ko je obljubil, da se bodo poboljšali. Seveda je pri-

šlo včasih tudi do izgrediv, ko so parklji s silo hoteli vzeti s seboj večja dekleta. Bilo je pa večkrat naporno za Miklavže, ko so bile zime z debelo odejo snega in še ni bilo snežnih plugov, ki bi takoj očistili poti.

Lepo in koristno šego so predniki vpeljali po naših krajih. Ob koncu 20. stoletja pa naj bi se ta iztekla. Daril ob Miklavžu dobijo otroci današnjih dni mnogo več, toda brez poudarka, da bi bila ta darila z božjim "žegnom" in da naj bi se zanje pri njem zahvaljevali.

Piše Martin Komar

(slika spodaj) Otroci z živimi očmi občudujejo številne ponudbe miklavževega trga v Velikovcu.

Slovenski upokojenci Podjuna

Najbolj mikavno v letu - Advent srečanje

Tudi letos se je minulo nedeljo, kljub nenadnega snega, zbrala večina članov na povabilo društva na že tradicionalno srečanje v adventu pri Francu Rutarju v Dobrli vasi.

Predsednik društva upokojencev Podjuna Martin Komar je bil presenečen od števila udeležencev.

Že četrtr ure pred ednajsto, so upokojenci zasedli toplo dvorano, katero je družina Rutar praznično uredila, predbožičnemu času primerno. V sredi dvorane je bil pripravljen oltar, da so lahko vsi slišali in sodarovali - posebno s petjem - sveto mašo. Kot že lani, je tudi letos daroval sveto mašo upravitelj velike fare Dobrli vas, Janez Tratar. V kratke pridige je znal pritegniti navzoče k poslušanju. Omenil je tudi, da rad mašuje pred polno dvorano vernikov. Blagodejno je biti pri slovenskem bogoslužju, ko se one po farah opravljajo že skoraj samo dvojezično.

Kot pevski gost je letos nastopil domači mešani pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva "Srce" iz Dobrle vasi. Z ubranim petjem je nastopil že pri sveti maši. Lepe narodne pesmi pa smo slišali po kosilu. Pomlajen zbor je z veselimi obrazi naredil dober vtis našim članom. Posebno mladi Peter Grilic je s šaljivim prispevkom učinkovito zadel. Ponudil je sodelovanje še znani Branko s svojo spremljevalko Zdenko iz Slovenije. Ona sta nas z instrumentalnim petjem zabavala.

Navzoč je bil med nami tudi narodni garač, občinski odbornik, predsednik Posojilnice-Bank Podjuna, Tinej Wastl. On je tisti, na katerega se lahko društvo v težavah nasloni. Pozdravili smo tudi delegacijo sosednega društva slovenskih upokojencev Pliberk.

Odborniki društva se veselijo, če prireditev uspe. Tokrat so naši člani izrazili mnenje, da je bilo res lepo. **M.K.**

Le kam se naj bi vsedle, se sprašujejo članice podjunskega upokojeniškega društva.

Kaj piše Koledar Mohorjeve družbe leta 1912 o starih umetninah v Grebinjskem kloštru

Poldrugo uro od Velikovca proti severu med Grebinjem in Vovbrami leži star samostan "Grebinjski klošter". Star samostan je brez menihov, ker so že zdavnaj odšli. Namesto menihov se je v enem kotu poleg cerkve naselil župnik, v drugem koncu so se nastanili uradniki barona Helldorfa, na tretjem koncu pa ima sedanji lastnik, baron Helldorf, svojo gostilno. Bamberški škof Ekbert je ta samostan ustanovil 5. malega travna 1236 za redovnike Premostance. Leta 1786, 19. vel. travna, pa je cesar Jožef ukinil z mnogimi drugimi samostani tudi tega, vzeto premoženje je bilo vredno 238.000 goldinarjev.

Iz stare dobe, ko je imelo ljudstvo še kaj čuta za vero in umetnost, se je ohranilo v teh razvalinah pet postaj križevega pota: Kristus na Oljski gori, Kristus s trnjem venčan, Kristus bičan, Veronika podaja Gospodu potni prt in Kristus na križu.

Pravzaprav to ni križev pot, kakšnega dandanes vidimo v vsaki župni cerkvi. Križev pot namreč začenja z obsodbo, potem nadaljuje s prizori, kako vzame Kristus križ na svoje rame, kako pomaga Simon iz Cirene Gospodu križ nositi itd. Torej venčanja, bičanja in prizora na Oljski gori ni v Križevem potu. Češčenje križevega pota se je po krščanskih deželah

pričelo šele v 15. stoletju, ko so redovniki frančiškani, ki so se vračali iz Svete dežele in postavljali poleg svojih redovnih cerkva podobe glavnih postaj Gospodovega pota od sodnega dvora na Kalvarijo. Pasijonske podobe v "kloštru" so torej iz časa, ko križevega pota še niso poznali.

Podoba Oljske gore živo spominja na zelo podobno, ki je v Velikovcu poleg glavnih vrat.

Te podobe so nam spomin iz časa, ko je ljudstvo še posebej častilo Gospodovo trpljenje, po katerem je svet rešen. Morebiti bi bilo umestno, da bi se ljudstvo tudi dandanes bolj spominjalo tiste verske skrivnosti,

iz katere naj se vernik v prvi vrsti uči ljubiti Odrešenika in bati se greha.

Pet omenjenih rezbarij v Grebinjskem kloštru pripada najboljšemu, kar se je starih umetnin ohranilo do današnjega dne. Prizor Kalvarije, a tudi druge skupine, so tako fino in umetno izdelane, da zaslužijo častno mesto v cerkvi, ne pa da visijo na hodniku poleg dvorišča ter so preveč izpostavljene razdirajočemu vplivu prostega zraka. Bil je čas, ko so ljudje metali stran, kar je bilo starega; dandanes pa spoznavamo, da je starina že po svojih letih, tembolj pa je častivredno, kar je staro in umetniško izdelano. Te stvari so dragocene in kjer se jih še kaj najde, naj bi nanje skrbo pazili gospodje, župniki in tudi verno ljudstvo naj skrbi, da se ohrani, kar so naši očetje že stotletja častili in spoštovali.

Vedno so radi na poti - člani društva upokojencev Podjuna.

Novice od Pece preko Pliberka do Drave

Nekaj članov Slovenskega društva upokojencev Pliberk je bilo letos že drugič v termalnem kopalnišču Banovci. Prav je, da človek, ki je že nekoliko v letih, skrbi za svoje zdravje. V topli zdravilni vodi in terapiji si pridobivaš moč in utrjuješ zdravje, še posebno, če si privoščiš pravilno mero naravnega, pridobljenega iz vinske trte, ki se prijetno pretaka po žilah in bistri um ter daje dar govora. Ni čuda, da si ga nekateri vsakokrat privoščijo in izrabijo dano priložnost. Prikorščili so kar dve meji, madžarsko in hrvaško. Napravijo si tudi družabni večer. Kako je bilo prijetno in zabavno, nam pove pesem udeleženke gospe Katrice Marketz iz Globasnice:

Veseli dopust upokojencev

Ko se je društvo Pliberk skupaj zbralo, v Banovce na dopust za teden se podalo. Ko mimogrede opazujoč na to jesensko listje, po drevju v najlepših barvah že opominja nas na lepoto sivih las, kak hitro bo miniv za nas ta lepi čas. V Banovcah je bila za nas miza dobro obložena, zares zabava bila je poštena.

V vodi vsak je čofotav, če marsikdo plavat ni znav; ude svoje si pregrev, postajav mlajši frišen in vesel.

Albert je to organizairav, da znami na Madžarsko in Hrvaško je marširav. Katrca, bila je vsa preplašena, da bi še le zdrava nazaj prišva. Martinovo smo tud praznovali, peli vriskali plesali in se smejali.

Majolke z vincem štrihane, na mizo so ble postavljene. Tam kjer vince govori nobenemu dolgčas ni.

Obiskali smo tudi Jeruzalemsko klet, tam ni bilo nam treba kozarcev štet.

Zraven pozabljali vsi na to, da se k društvu upokojencev štejemo. Miniv prehitro nam ta lepi čas, a v upanju se poslovimo, da kmalo v Banovcah se spet dobimo.

Katrca Marketz

IZLET V MARIBOR - Konec oktobra je društvo napravilo enodnevni izlet v Maribor, povezan z ogledom znamenite razstave o

škofu Slomšku v Pokrajinskem muzeju. Na razstavi je bilo videti bogato izvirmo gradivo o delovanju Antona Martina Slomška. Za nas Slovence je selitev škofijske prestolnice iz Št. Andraža v Maribor nadvse pomembna. S tem je zaježil potujčevanje na Spodnjem Štajerskem.

Dne 4. novembra je imelo Društvo razširjeno sejo, kjer so določili datum in dnevni red Občnega zbora, ki je bil v soboto, 5. t.m. v prostorih Posojilnice v Pliberku. Nadalje so obširno obravnavali organizacijo (vsakoletne) božičnice, ki bo v nedeljo, 20. t.m. v Vogrčah.

POVABILO LJUBLJANA-VIČ - Na posebno povabilo Društva upokojencev Ljubljana-Vič so se predstavniki našega društva udeležili družabnega srečanja, ki je bilo povezano z kulturnim sporedom. Nastopil je ženski in moški zbor upokojencev. Take zборе je užitek poslušati. Vmes so bili duhoviti humoristični vložki.

MIHA LUBAS 70-LETNIK - Pred kratkim je obhajal svojo 70-letnico naš prizadevni član Miha Lubas iz Vogrč. Jubilant je znan po celi spodnji Podjuni kot zelo

napreden kmet ter izvrsten pevec in dolgoletni organist. Mihej, še mnogo let v takem zdravju in polno humorja. To ti želimo vsi društveniki! Tvoja svakinja ti je posvetila za to priložnost lepo in duhovito pesem.

Žal, moramo tudi poročati o smrtnih slučajih v naših vrstah. Zapustila nas je članica Marija Hrast, Amričeva mati iz Male vasi pri Globasnici. Bila je znana kot dobra in prijetna sovaščanka, vedno je bila nasmejana in pripravljena pomagati bližnjemu. Tudi mi izrekamo svojcem naše sozaljce!

V SLOVO PRIJATELJU DR. STANKU LELENU - Na sveškem pokopališču v Rožu smo se konec septembra poslovili od rojaka z Libuškega polja dr. Stanka Jelena. V celi naši okolici je bil zelo znan, saj sta bili njegovi ženi doma na Bistrici nad Pliberkom. Stankotova življenjska pot je bila, posebno v mladosti, težavna in s trnjem posuta.

Ker ni hotel pristopiti k nacistični študentski organizaciji, so mu nadaljni študij onemogočili. Vojne razmere so ga pripeljale v Beograd na medicinski študij.

kjer ga je uspešno dokončal. Doživel je nemški letalski napad na Beograd. Letala so v bližnji Romuniji nalagala smrtonosne bombe. Bilo je na tisoče mrtvih in ranjenih. Kot je pripovedoval, so ljudje mesto množično zapuščali, tako tudi Stanko. Ko je čez par dni prišel v Sarajevo, so tudi to mesto začeli bombardirati. Napolnil se je proti Ljubljani, kamor je srečno prispel. Skrbelo ga je, kako bo mogel poravnati promocijske stroške. Poslal je prošnjo na Klub koroških Slovencev v Ljubljani in na rojaka škofa Rožmana. Vedel je, da rad pomaga, kjer le more, in res je kmalu prejel nakazilo. Pozneje je zvedel, da je tudi Klub koroških Slovencev nakazal denar, ki se je zaradi vojne izgubil. Tako vidimo, da je

Stanko moral v študijskih letih

prestati veliko težav in nevšečnosti, kot večina naših študentov. To še ni bilo dovolj, moral je s svojim bratom Tonetom okusti vrsto nemških ječ. Končno je dočkal svobodo in prikazal je svojo izredno sposobnost v zdravniški praksi. Veličastni pogreb je prikazal, kako si bil priljubljen med ljudstvom. Radevolje si vsakemu s svojim velikim znanjem pomagal in lajšal bolečine.

Ko smo se pred dobrimi petdesetimi leti shajali, v takrat še beli Ljubljani, si bil s svojim prijaznim in humorističnim nastopom v naši družbi zelo prijeten. Ostali so nam lepi spomini.

Dragi Stanko, po vsem trpljenju, ki si ga moral prestati, želimo, da si v domači koroški zemlji mirno spočiješ!

Lojze Krištof

"KOROŠKI FANTJE" v LJUBLJANI - z leve: Dr. Tone Jelen, dr. Rudi Čik (pokojni primarij v Celju), Lojze Krištof, dr. Stanko Jelen in Janko Lesjak (sedaj dipl. inž. in prof. v Celovcu)

Slika "Koroških fantov" v Ljubljani je stara 51 let

PESEM, POSVEČENA SLAVLJENCU MIHEJU LUBASU.

Srčno pozdravljen današnji slavljenec!

Čudimo se in ne moremo prav doumeti, da si še tako čil in zdrav s temi 70 leti, rekla bi najrajši, da si za desetletja mlajši.

Zato ti z veseljem čestitamo in ti še v bodoče sreče in zdravja želimo, da bi z 80 leti še tako bilo in se na tebi nič ne spremenilo.

Visoko bomo dvignili danes kozarce, da boš lažje pozabil vse življenjske udarce. Kot dojenčku ti je mama umrla, zapustila kar se ti ne da pozabiti, v vojni si bil tudi ranjen, teh misel se ne moreš znebiti.

Poglej kako dober je Bog, bi človek ne verjel, nadvse dobro in skrbno ženo ti je poskrbel, vrhu tega še močnega in pridnega sina, da že lahko daruješ za ta jubilej 70 litrov vina.

Izučil se je orglati, dobil izobrazbo gor v Celovcu za organistovo službo, to delo že 55 let tako vestno izvršuje, je to mogoče, se marsikdo resno izprašuje.

A v resnici je tiste pravo, da je tesno povezan z božjo naravo, da ga kmečki stan predvsem veseli, to vemo prav gotovo večinoma vsi.

Le kadar je bil izmučen do smrti, se mu je mili - pri srcu storilo.

samo takrat je malo potožil in rahlo dejal: lahko bi si boljši poklic izbral.

Saj ni skrito kaj vse je naredil, kmetijo je močno dvignil in uredil. Le dober družinski oče to stori, da za ženo in otroke tako lepo poskrbi.

Njegove pridne roke še vedno ne morejo mirovati, pogosto še primejo tudi za vajeti, tudi vaščanom pomaga in nasvetuje, zato ga vse ceni in ga vse spoštuje.

Posebno še pričakujemo njegove pomoči, je hiter kot blisk in nič ne zamudi. Za sočloveka ima pripravljeno srce, zato mu vsakdo zaupa in svoje rane odpre.

Ja, kot inteligentnega človeka, ga nika tudi lepa obleka, saj v raznih društvih sodeluje, na banki in Zadrugi ga kličejo, da pomaguje.

Rad je v družbi kjer se poje in smeji, šale poganjat to ga še posebno veseli. In kaj se to še vse pravi, tudi na odrih kot igralec se rad postavi.

Greh bi bil, če bi zdaj mimo tega šli, kako Boga in narod svoj resnično ljubi, zato se nadvse žrtvuje in veliko časa daruje.

Tvojemu patronu sv. Mihaelu te zdaj priporočamo, da te sprejme v varstvo svoje to srčno želimo, božji blagoslov naj te spremlja še v nadaljnjih potih tvojega življenja.

Igralska skupina Miklove Zale na postaji v Področici pred odhodom na gostovanje v Slovenijo leta 1958. Vlogo Mikove Zale je tedaj igrala Serajnikova Mici iz Svaten, poročena Lesjak.

Leta 1964 so slavnostno otvorili novo hišo. Na sliki vidite med govoro tudi zveznega predsednika.

...še pomnite ...

Na novi maši gospoda Francija Krištofa v Št. Jakobu sta leta 1952 Mojca Koren (poročena Kert) in Lojzej Sticker (danes ravnatelj Glavne šole v Št. Jakobu) pozdravila novomašnika.

Po vojni so se Slovenci shajali na tako imenovanih mitingih, kot tukaj na sliki na Blatu pri Rešu, kjer se je zbrala cela okolica.

Združeni zbori Folteja Hartmanna so zapeli leta 1938 v Globasnici. Zbor je nam posredovala predsednica pliberških upokojencev gospa Helena...

**Mara Miro -
Breznikova Mira
se
spominja**

Spomin na Miklavževanje

(Gorenjske) in je tukaj neznana. Priobčeno pesem, bi se lahko otroci naučili pri slovenskem pouku, ali pa bi jo kaka stara mama naučila svoje vnuke.

Jez te pesmi gotovo ne bom več pozabila.

Lansko leto smo imeli upokojenci v moji fari, pri sv. Jožefu (Siebenhügel), zakasnelo miklavževanje. Gospod župnik se je oblekel v sv. Miklavža in vsakemu podaril eno jabolko in dva kosa peciva. Vprašal je tudi, če zna kdo kako lepo deklamacijo - nemško, je pa tudi lahko slovenska.

Spomnila sem se, ko sem bila čisto majhna, da me je mama naučila lepo pesem. Hotela sem jo povedati, pa nisem več znala začetka in tudi vmes je bilo preveč lukenj. "Potroštala" sem Miklavža: Do drugega leta! Prišla sem domov in se vsedla k mizi in začela pisati in šlo je, kakor da bi mi mama „sufilirala“.

Veselila sem se, da se mi je posrečilo in sem ob enem obujala spomine, kako je bilo lepo, ko je prišel sv. Miklavž.

Navadno se je kak gospod kaplan preoblekel, v gostilni se

je zbralo več slovenskih družin in lepo smo molili. Seveda smo se tudi bali, saj so bili parkeljni pred vrati ali za Miklavžem. Pesem, o kateri je govora, je prinesla mama gotovo iz Slovenije

Za Miklavža!

O, kako so dolgi dnevi
ali ure vse stoje,
pred Miklavževim večerom
čas kar nič naprej ne gre.

Kdaj, o, kdaj že vendar pride
ta preljubi naš svetnik,
saj nastlana so mu pota
z mehkim snegom čez in čez.

Naš svetnik je lep, častitljiv,
dolga brada ga krasi,
mitra mu pokriva glavo,
palico v rokah drži.

Angeli so vsi lepi zlati,

kažejo mu pravo pot,
kjer bivajo otroci,
vrata mu odpro prav povsod!

Če Miklavž kar sam bi hodil,
to bi bilo kar lepo,
toda parkeljni so z njim - to,
to!

Črni, z dolgimi jeziki
in na ramah koš globok,
kar z verigo zarožljajo,
če ne uboga kak otrok.

Oh zato pa rada molim
in ubogam, se učim,
da Miklavž me bi pohvalil
in kaj dobrega dobim.

Fantovska zveza v Št. Jakobu v Rožu okoli leta 1936.

...u pri Pliberku podjunsko železni-
...v. Mirka Kumra, ki je pozdravil

...posneli to zgodovinsko sliko, ki jo
...nik.

Franc Rehsmann se spominja

Čevljar v "šteri"

Zima se je počasi bližala. Včasih je travnike in njive pred našo hišo že pobelil prvi sneg, ko smo dobili poseben obisk. V "štero" je prišel čevljar. To je bil Smojev oče iz Spodnjih Borovelj, nekoliko starejši kot naš, a precej šegave narave.

V naši veliki izbi, kjer je drugače stala velika družinska miza in okoli nje leseni klopi, si je pripravil delavnico. Tam pa je bilo v poznih jesenskih dneh tudi vedno najbolj svetlo, saj so bila okna na obeh straneh in tudi električna luč, ki je drugače visela nad mizo, mu je prišla prav.

Tako si je na klopi razporedil svoje orodje: kladivo, svojevrstne kleščice, šilo, svinjske ščetine, dreto, smolo, razne žebličke, kamen, kjer je tolkel podplate, kopita, okrogli trinožni stol in kneftro - to je bil nekak usnjen pas, s katerim je držal na kolenih na kopita pritrjene gornje dele čevlja in šival z dreto ter nabijal z lesenimi žeblički podplate na čevlj.

spet rešil in mu odstrigel tisti šop las, ki se je prilepil k dreti.

Mi pa smo postali po tem dogodku nekoliko predvidneje in nismo več verjeli vsega, kar nam je pripovedoval. Tudi tega, da lahko naredi čevlje, ki cvrkajo, četudi se nam je tedaj zdelo cvrkanje čevljev še nakaj imenitnega, to pa tudi zato, ker smo tedaj med tednom ponavadi še nosili lesene cokle. V prejšnjih letih pa mu je še marsikatero dekline na tihem stisnilo v roko kako krono, da ji je vdela cvrkanja, da je s tem opozorila nase - in se je tudi res marsikdo za njo obrnil.

Ker pa je bil Smojev oče pri nas ponavadi okoli Miklavža, je proti

večeru pogovor nanesele tudi na parklne, ki so tedaj že poslušali za vogali, če so otroci kaj pridni, da so potem vedeli z njimi ravnati, ko so šli na Miklavžev večer v hišo.

Nekega večera pa je pripoved nanesele, kako je bilo z Miklavžem in parkli tedaj, ko se je začel učiti za čevljarja. Tedaj je bil s svojim mojstrom v "šteri" pri Mlinarju v Malencah in tudi naš oče je bil tedaj tam nekaj časa pri svoji teti. Hodil je tedaj še v šolo. Fantje pa so bili že tedaj dovolj krepki in pogumni. Širokoustila sta se med seboj, kako bosta napodila parkle. Eden ga bo napodel s šilom, drugi pa ga bo

nagnal s "kneftro". A ko je zapela veriga ob leseni hišni ograji, je namah zmanjkalo obeh. Zapustil ju je pogum in znašla sta se v temnem kozu izbe pod posteljo. Tisto leto niti ni bilo Miklavža, le stric je z verigo udaril nekajkrat ob plot in se je potem smejal mladima junakoma. Nam pa se je seveda tudi dobro zdelo, pa čeprav se je na tistem parklov eden bolj bal kot drugi.

Na sam Miklavžev večer pa smo pridno sedeli za mizo in na Miklavževo željo zmolili Oče naš in se šele nato globoko oddahnili, ko so črne pošasti zopet odšle z našega dvorišča.

Franc Rehsmann

GOST V NAŠEM UPOKOJENCU

Marija Andreasch

Marija Andreasch, pd. Bvatnikova mama iz Branče vasi, je v Bilčovsu najstarejša faranka. Rodila se je še v prejšnjem stoletju, namreč leta 1899. V krogu svojih domačih se veseli trdnega zdravja, kljub temu pa si želi, da bi mlajša generacija na splošno kazala večje razumevanje za stare.

“Vesela sem, da se je v cerkvi ohranila slovenska beseda”

Z Bvatnikovo mamo se je pogovarjala Heidi Stingler

Bvatnikova mama je vedno živela po načelu “Moli in delaj”; tako je prenašala z veliko potrpežljivostjo vse življenjske težave. Že kot otrok je morala iti služiti h kmetom; tam je pasla živino, še preden je šla v šolo. Pripoveduje, da so morali otroci delati pri kmetih za jed in ko jeseni ni bilo več dela, je bilo kmetom škoda še za jed; tako so morali otroci iti spet domov.

Leta 1928 se je Bvatnikova mama poročila in je s svojim možem kupila zemljišče v Branči vasi, kjer sta si ustvarila dom za družino. Bvatnikovema staršema se je rodilo osem otrok; šest od njih živi še danes. Kot je bilo za ta čas običajno, sta si Bvatnikova starša uredila tudi majhno kmetijo. Mož je sprva delal pri kmetih, kjer je na dan zaslužil približno 50 grošev. To gotovo ni bilo veliko, kajti ena žemlja je stala že 10 grošev. Če pa so kmetje pomagali Bvatnikovim, je morala to delo po navadi odslužiti žena, ki je hodila na kmetije, da je tam pomagala.

Marija Andreasch pripoveduje, da je bila takrat vesela, če je lahko k delu vzela s seboj otro-

ke, da so pri kmetih dobili kaj jesti.

Kljub temu pa se Bvatnikova mama rada spominja svojih mladostnih let. Že kot otroci so takrat radi hodili v cerkev in doma so se prepirali, kdo bo smel moliti rožni venec. Naveda, da družina vedno moli pred jedjo, se je v Bvatnikovi hiši ohranila še do danes. Marija Andreasch pa je najbolj hvaležna za svoje trdno zdravje, da tako lahko redno hodi tudi v cerkev.

“Srečna sem, da se je v cerkvi še ohranila slovenska beseda.”

Srečna pa je predvsem, da se je v cerkvi ohranila slovenska beseda, ker ji to daje občutek domačnosti in večje povezanosti s Cerkvijo. Z zaskrbljenostjo ugotavlja, da danes nekateri

ljudje vse bolj zahtevajo nemške maše. Pravi, da so to v glavnem taki ljudje, ki sami ne hodijo v cerkev. Po drugi strani pa Bvatnikova mama tudi ugotavlja, da pri nemških mašah verjetno nihče ne bi znal moliti, ker je bila pač v Bilčovsu doslej vedno običajna le slovenska molitev.

Kljub temu, da je bila Marija Andreasch vedno doma pri svoji družini in ni imela možnosti, da bi se izučila kakšnega poklica, nikoli ni imela občutka, da bi zaradi tega kaj zamudila. Nasprotno! Meni, da so danes, ko je vedno več žensk zaposlenih in hodijo na delo, zaradi tega prizadete cele družine. Otroke pogosto porivajo od ene tete k drugi, ko so stari komaj eno leto.

Malo razumevanja pa danes, žal, kaže mlajša generacija tudi za stare ljudi. Kljub temu, da je stanje na podeželju še precej boljše kot v mestih, se mnogo starih čuti tudi v krogu svoje družine osamljenih. Tako Bvatnikova mama vidi, da mladi živijo v vedno večji hektiki in je premalo časa za sočloveka. Zaradi tega misli, da je vedno bolj pomembna tudi sosedska

pomoč in redna srečevanja starih.

“Lepo bi bilo, če bi Občina poskrbela za prostor, kjer bi se stari lahko redno srečavali.”

Sama pravi, da ima srečo, da lahko živi v družini, kjer si otroci še vzamejo čas, da jo kdaj zapeljejo h kakšnim znancom. Ker pa so nekateri stari dejansko precej osamljeni, si želi, da bi Občina poskrbela prostor, kjer bi se starejša generacija lahko redno srečevala. Zelo pomembno je, da se spodbuja mladinske dejavnosti, šport in podobno, vendar pri tem politiki ne bi smeli pozabiti na stare. Pomislili naj bi, da gremo vsi isto pot in da bodo tudi oni enkrat stari.

Brancejev mavar -

Peter Markovič

Peter Markovič se je rodil 2. julija 1866 pri Branceju v vasi Gora, ki spada v župnijo Rožek. Brezdvomno je Rož po svoji naravni lepoti vplival na dovzetno dušo mladega Petra.

Že zgodaj se je odločil za slikarstvo. Mohorjeva družba je z izdatno podporo pripomogla nardarjenemu mladeniču do višje slikarske izobrazbe. Na Akademiji na Dunaju (višji državni slikarski šoli) se je Peter v nekaj letih izpolnil v akademskega slikarja. Goto-vo je že tedaj zadovoljil svoje učitelje s prvimi slikami, večji del portreti. To so bile slike znamenitih mož (pesnik Prešeren in drugi), katerim so se v poznejših letih pridružile slike mož rodoljubov, največ iz Zgornjega Roža. Žal so se vsi njegovi zapiski po smrti izgubili: razkrili bi nam marsikatero zanimivost iz Petrovega dunajskega in poznejšega življenja.

Po končani Akademiji se je Peter nastanil pri Habnarju na Bregu (rožeška župnija) in se posvetil slikarskemu delu po cerkvah. Začel je v rožeški cerkvi leta 1888, kjer je poslikal in pozlatil glavni oltar in napravil na obok obred velikim oltarjem sliko Marinega oznanjevanja. Sledila so leta v Št. Jakobu v Rožu (farna cerkev in podružnica sv. Petra) 1899, na Peravi (Beljak) 1902, na ezerksem 1904, v Št. Janžu v Rožu, v Mariji na Zilji, v Škocijanu v Podjuni - če imenujem le najvažnejše. Za vzore si je rad emal znane rodoljube in jim tako ostavil trajen spomenik. Na Peravi je tako v štirih evangelistih vekovečil tedanjega župnika na Peravi Jurija Trunka, njegovega četa Zavrnika iz Bač, peravskega nežnarja Grafenauerja in samega ebe. V Št. Jakobu v Rožu si je za liko Zadnje večerje (apostole) zbral pevce tedanjega pevskega bora, ki so zelo dobro zadeti.

Tudi na samega sebe ni pozabil. Klicali so ga tudi v Jugoslavijo, kjer je v letih po plebiscitu izvršil večja dela v Sevnici (Rajhenburgu) ob Savi, v Selih pri Slovenjem Gradcu, v hrvaški Bistrici, Badekovščini in drugod.

Ko se je vrnil, je načrtoval da poslika svojo farno cerkev v Rožeku, kjer je s svojo prvo sliko Marijnega oznanjenja začel svoje slikarsko delo. Tudi za rožeško pokopališče je imel zamišljeno sliko Poslednje sodbe. Toda svojih načrtov ni mogel več uresničiti;

Peter Markovič s svojo družino

Slika: arhiv Mohorjeve

le za svoje grob, kjer je počivala njegova edina hčerka Marica, je napravil sliko Brezmadežne in žalostne Matere božje.

27. februarja 1929 je po kratki bolezni umrl, star 63 let.

Le drobtinice so navedene, da ostane živ njegov spomin. Ni bil mojster besede, da bi jo poslušali tisoči v težkih časih, bil pa je mojster barv, s katerimi je ustvarjal

slike rodoljubov, ki krasijo marsikateri dom v zgornjem Rožu, upodabljal je verske prizore po znamenjih ob križpotih, kapelicah, podružnicah in cerkvah naše zemlje, da bi iz njih zajemal rodopore in moči v težkih časih.

Bil je bogatega srca, ljubil je petje in glasbo in ljubil je svoj trpeči narod. - Slava njegovemu spominu!

Ali veste, kdo je napisal prvo slovensko knjigo?

Na koncu petnajstega stoletja je začel na Nemškem Martin Luther učiti novo vero; ta se je hitro širila po Evropi. Takrat sta bila še gospod in prostak zelo nevedna in nepoučena, pa tudi svobodna nista bila.

Zato so se kmetje upirali prevzetni gospodi, a tudi graščaka so stiskali in trli drugi, višji od njega. Nova vera je na prvi pogled obetala večjo prostost, zato so se je jeli oklepiti visoki in nizki.

Tudi v našo tiho slovensko domovino je kmalu našla pot. nova vera. Najgorečnejši njen pridigar je bil Primož Trubar, doma iz Račice na Dolenjskem. Ko pa je videl, da na Nemškem uspešno širijo novo vero s knjigami, se je lotil takega dela tudi

sem. Prvi knjigi, ki ju je napisal Trubar po slovensko, sta bili Katekizem in abecednik; izšli sta leta 1551.

Tako je postal Primož Trubar prvi slovenski pisatelj. Njegovo književno delo je ostalo, njegov nauk pa se ni obdržal; nasprotovalo mu je mnogo plemenitih mož, ti so z vso silo skrbeli, da se ohrani staro, po svetem Mohorju in pozneje po svetem Cirilu in Metodu vpeljana katoličanstvo.

Abecedarium
vnd der Klein Catechismus
In der Windischen
Sprach.

Ane Buquice / is rih se ty
Mladi inu preprosti Slouenci
mogo lahku vkratkim zhasu
brati nauuzhiti / Vrh so tudi
ty vegshy stufi te kerzhanske
Vere inu ane Molytue /
te so prepisane od anu
ga Peryatila vseh
Slouenzou.

Rom. xiii.
Erois lingua confitebitur Deo.

Nekaj utrinkov iz življenja ljudskega pesnika Janeza Kajžnika, pd. Mlinarčevega Hajnža, iz Breznice pri Št. Jakobu, ki je živel med letih 1837 in 1914.

Mlinarčev Hajnža iz Breznice ni bil samo dober pastir svoje ovčje črede, marveč je imel tudi druge izvrstne lastnosti, ki niso dar vsakega zemljana.

Pozimi, ko je počivala "pečniška" planina" pod debelimi snežnimi zameti pod visoko skalnato Jepo in so se ovce v toplem domačem hlevu stiskale ena k drugi mladile čredo z ljubkimi jagnjeti, se je Hajnža marljivo trudil z rezlanjem lesenih cokelj, ki jih je domače kmečko ljudstvo zelo upoštevalo pri opravkih v hlevu in na dvorišču

Hišni praznik: kolina

Izvrstno se je razumel tudi na klanje živine in zato daleč naokoli slovel predvsem kot prijeten klavec. Ni čuda, da ga je po vseh vaseh širne šentjakobske fare poznalo staro in mlado in se veselilo hišnega praznika "kolin". Hajnža je zraven dela modroval in prerokoval in iz

svoje bogate življenjske torbe črpal in znal z vso preprostostjo povedati mnogo poučnega in tudi zabavnega. Njegov prilagodljiv in dobrodušen značaj je blagodejno vplival vsepovsod; Kajžca b'l kmečka hiša ali borna "hosta" je streha. Po opravljenih takih poslih je povsod

Nepozabni domači „originali" iz Št. Jakoba

dobil poleg drugega najdebelejšo in najbolj mastno meseno klobaso povrh, ko se je pozno v večer poslavljajal.

Ženitvovanja

Najbolj upoštevan pa je bil Hanjža pri ženitvovanjih (ohceti), ne samo v domačem kraju, ampak tudi v sosednjih farah. V predpostnem času se je tedaj pogosto pripetilo, da so se z okrašenimi sanmi iz oddaljenih krajev pripeljali po njega, da je kot "besednik" nastopil v šali in verzih, ki so se nanašale na zbrane svate in poskrbel na praznovanju za primerno zabavo. V vsaki taki situaciji se je namreč takoj znašel in njegov zelo dober spomin je v vime spravil mnogo

dovtipov in pritklin prisotnih svatov in vse omizje je tako prevevala židana volja; smeha je bilo na koše in primernemu veselju je bila na široko odprta pot.

Ob takih priložnostih je Hajnža oblekel lepo belo prteno

srajco s širokimi rokavi, spuščeno čez hlače, opasan pa je bil s širokim usnjenim pasom; v rokah je imel dolgo in debelo planinsko palico, okrašeno s svežim cvetjem ter raznobarnimi svilenimi trakovi, na glavi pa žameten klobuk, tudi s cvetjem obdjan. S tako pbravo se je Hajnža neštetokrat pojavil tedaj na zgornjerožanskih "ohceti", postal sredi svatovskega omizja z zagonetno dobrohotnim smehljajem z lahko negubanim, okroglim obrazom ... in vse je vedelo in pozdravljalo: "Besednik je tu!"

Šale in zabava

Umljivo, da je ob šalah in zabavah le prehitro mineval čas

in so terdaj ohceti brez dolgočasnja trajale po en, pogosto tudi dva dni. Užaljen ni bil nihče, saj so vsi dobro poznali in radi imeli družabnega moža.

Pred zaključkom v poznem večeru, pa je prišel na vrsto še priljubljeni ples - rekali so mu "štajriš", pod vodstvom Hajnžeta. Sredi plesne sobe se je postavil, svojo pastirsko palico krepko v rokah in okoli njega so se zvrstili pari in se v lepem redu zavrteli po zvokih "počasne polke". Sredi plesnega veselja pa je udaril Hajnža s palico močno v tla, godba je utihnila, plesalci so se strnili okoli svojega "besednika". V spoštljivo tišino pa se je zopet slovesno vpletel njegov prijetni nastop, obrnjen proti nevestini mizi z naslednjim napovom:

Predraga nevesta, pohlej voku l'sabe,

vse te mvade dakleta zapuščajo te!

Te hoscetne črivle so dro koj v šče,

al potle pa pridajo cokle tašče!

Prelju b'moj žen'n, ostriz s nohte,

da kne boš po te drujah še praskov se!

Iz cikla spoznavajmo našo ožjo domovino

V sredo, 30. septembra 1992, so se člani društva upokojencev Št. Jakob v Rožu podali z avtobusom podjetja Sienčnik na izlet, da spoznavajo zopet spet nekaj krajev naše ožje domovine Koroške.

Pot nas je peljala v Afritz (dolina Gegental), nato mimo Osojskega jezera v Glanegg.

Vreme je bilo sončno kot tudi počutje izletnikov. Prva postaja je bila pri naši domačinki Treziji Ogertschnig, Mečini iz Velike vasi, ki ima tam gostilno. Ko smo se okrepčali, smo nadaljevali pot v Št. Jurij ob Dolgem jezeru, kjer smo si ogledali samostan. Št. Juij ob Dolgem jezeru je znan kot priljubljen turistični kraj, ki leži severovzhodno od Št. Vida ob Glini.

Bivši benediktinski samostan je najstarejši na Koroškem. Ustanovila sta ga v času med leti 1002 in

1008 grof Otwin in njegov soproj Wichpurch von Sonnenburg. Samostan so leta 1250 razdejali Madžari, leta 1473 pa Turki. Kot edini ženski samostan v naši deželi je preostal še čas reformacije, leta 1783 pa ga je cesar Jožef II razpustil. Danes samostan služi tujskemu prometu in kot katoliški izobraževalni center.

Pot nas je vodila skozi trušenjsko dolino in Velikovca, mimo Klopinskega in Zablatniškega jezera v Rikarjo vas. Kosilo smo imeli naročeno v gostilni Jernej. Kosilo je bilo izvrstno - porcije ogromne, da se upokojenci niso mogli načuditi, kaj vse so morali jesti.

Na izletu so tudi vožnje z avtobusom zelo lustne, če se prepeva ...

Želodci so bili torej napolnjeni in vožnja se je nadaljevala v Sele, kjer smo se ustavili v gostilni Male. Ker je bila to zadnja postaja, je naš harmonikar Franci raztegnil meh in ples se je začel. Vse je bilo dobre volje in skoraj se niso hoteli posloviti od Sel - tako domače so se počutili. Željo, da bi

spet kmalu šli v Sele, so izrazili vsi. Bil je lep izlet in upokojenci so se zadovoljni vračali na svoj domove.

Tem potom velja naša prisrčna zahvala šoferju Stanetu, da nas je srečno pripeljal na naše domove.

Micka

Drug drugega so vredni

V ljudsko šolo pride nadzornik ravno med zemljepisno uro, ko učitelj ob globusu ali zemeljski kroglji razlaga učencem zemljo. Učitelj vpraša učenca, zakaj je globus nagnjen in ne stoji pokonci. Učenec se na pol v joku opravičuje: "Jaz ga že nisem polomil, jaz že ne!"

*

Učitelj vpraša drugega, ki se enako opravičuje: "Jaz tudi ne!" Učitelj jih vpraša še več, pa nobeden ne mara biti kriv, vsak samo pravi: "Jaz ga nisem polomil, jaz ne!"

*

Slednjič pravi učitelj nadzorniku: "Pa je bil res ta globus po strani že takrat, ko smo ga kupili!"

*

"Kje pa kupujete take stvari?" vpraša nadzornik.

"V knjigarni "Pri velemu," odgovori učitelj.

"Že pri prejšnjem obisku sem vam dejal, da tam ne kupujete več!" pravi nadzornik.

*

Vljudnost

Mali Tonček kleči in lepo, glasno, počasi moli Oče naš, kakor ga je naučila mamica. Kar se ustavi sredi molitve in reče: "Sedaj pa malo počakaj, Bogec, zdi se mi, da bom kihnil."

*

Zanimiva sprememba

Zakonski mož: "Vse na svetu se spreminja. Ko sva se vzela, mi je žena rekla Jožek, potlej Jože, nazadnje Pepček - sedaj mi pa pravi samo še tepček!"

*

Znak žalovanja

Gost: "Ali je kdo gostilničarjevih umrl, ker nosi gospodar črn trak?" - Natakar: "Ne, ampak je našemu najboljšemu pivcu zdravnik prepovedal piti."

*

Obrazi v Hollywoodu

Mlada filmska igralka je prišla k Marlene Dietrich in jo solznih oči prosila: "Ali bi mi hoteli pomagati? Že tri leta si prizadevam dobiti vlogo, pa se nikomur ni zdelo vredno, da bi si ogledal moj obraz."

Tedaj jo je Marlene Dietrich dobrohotno objela in ji svetovala: "Nositi morate krajša krila, potem pa bodo v Hollywoodu opazili tudi vaš obraz."

V zaporu

"Zakaj si tukaj?"

"Zaradi prehitre vožnje. In ti?"

"Zaradi počasne vožnje!" "Kako to?"

Dohiteli so me, ko sem ukradel kolo!"

*

Kakor bo

Ali je bil vaš stric do zadnjega pri zavesti?"

"Ne vemo še - testament bomo šele jutri odprli."

*

Strašna prisega -

"Ali se je res tvoja žena zaklela, da ne gre nikdar več v gore?"

"Res! Zaradi odmeva ... ker ne more imeti zadnje besede."

Razjarjeni pevec

"Zakaj pa tenor tako strašno roji in preklinja v garderobi?" "Zato, ker je dobil samo enajst lovorjevih vencev." "Ali ni dovolj?" "Že, ampak on jih je plačal dvanajst."

*

Najboljši smučar

V Sloveniji vpraša novinar predsenika smučarjev, kdo je bil njegov najboljši smučar pred vojno.

"Pred vojno pa nismo imeli dobrih smučarjev," odgovori predsednik, nakar mu odgovori novinar: "Seveda smo imeli, namreč Bojana Križaja..."

Za smeh ...

Lepo vezilo

"Kaj ste pa dali svojemu možu za god, gospa?"

"Sto cigar." "To pa Vas je gotovo precej stalo?" "Prav nič, saj sem mu jih med letom pokradla."

*

Mali Tonček je znal zelo dobro katekizem, pa tudi pobožen je bil. Če mamica zvečer ni imela časa moliti z njim, je kar sam molil. Lepo po vrsti je zmolil vse molitvice, kot ga je mama naučila. Za vse je molil: za starše, brate in sestrice in pač za vse, ki jih je poznal in so mu bili dobri. Končno pa se je spomnil še na Boga in je dostavil: "Ljubi Bogec, prosim te, skrbi tudi sam zase. Če se tebi kaj zgodi, smo vsi izgubljeni."

Semenj pri sv. Uršuli v Podkrajju

Leta 1640 beremo o pretepu na sejmu pri sv. Uršuli v Podkrajju.

Neki kramar iz Kranjskega je vihtel svoj meč ter zanašajoč se na svojo moč in izurjenost izzival 14 Korošcev z raznimi psovskami in jih končno izzval, da so ga morali braniti.

Župan Ruepl Süller je hotel nesti meč, ki so ga vzeli ubitemu kramerju na sodnijo, pa mu ga je neki Jurij Gabriel iztrgal iz rok in iz ključavnosti prelomil.

Tudi Gregor Weber je bil kaznovan z 1 filerjem in 3 kron-

Kako so zapenjali pred 300 leti?

Leta 1641, 1. februarja, toži Rahman:

Bilo je pred 8 dnevi ponoči na ženitnini pod Pečnico. Ko so peljali nevesto na dom, sta zapenjala Ruep Laznik in Pečnikov hlapec skupaj z drugimi tovariši. Ponujali so običajno odkupnino, pa jih niso hoteli spustiti.

Zaradi tega so postali svatje nejevoljni in potegnili so meče. Pripravljeni pa so bili tudi oni onstran zapornic, oboroženi s palicami. Takoj so udarili po njih. V tem boju je bil poškodovan Rahman. Odsekana je bila mu roka. Z mečem so poškodovali tudi njegovo vprego.

Približno enako zgodnico beremo 8. marca 1647. Tedaj pa je bilo menda že kaznivo nositi meč. Od Požlepa ali Kovača v Kotu so peljali nevesto.

Svatje so bili iz Žužalč in Malošč. Prišlo je do pretepa, tako da je dobila nevesta kamen v obraz. Lavričev sin v Gorinčičah - Kocijan je bil obdolžen, da je vrgel kamen. Priznal je, da je imel pri sebi meč, drugo pa je zanikal.

ami, ker je potegnil svoje bodalo proti Ruepu Süllerju. Hanz Mačnik, ključavničarski pomočnik, pa toži Merta Petermana, ker mu je s sabljo vsekalo na sejmu pri sv. Uršuli veliko rano.

Ta se opravičuje, da ga je imel za nekoga drugega. Moral je prositi oprostitev, plačati "palbirja" in vino, ki so ga popili (8/4). Za zamujen čas mu je moral dati eno srebrno krono in mu kupiti še dve četrtinki vina.

Poročila v Našem tedniku iz prejšnjih let

Pri nas na Koroški

Bajtiše

("Strahovi")

Nedavno je okoli 11.00 ure ponoči, ko se bliža "ura strohov", na enem grobu pokopališča zasvetila luč. Nekateri prebivalci bližnje hiše so se predramili in začudeno gledali, kaj bi to bilo. V svitu se je pojavila glava in potem - stah in groza - se je sukalo nekaj belega, morda bela žena smrt. Več temnih postav se je sklanjalo in gibalo okoli nje. Opazovalcem je bilo tesno pri srcu. Ali so tu strahovi, ali mrtvi vstajajo? - Kaj je bilo? Na Bajtišah je nekaj letoviščarjev, ki se zanimajo za žuželke, metulje in hrošče. Ponoči so tam prižgali luč in obesili razprostrt prt. Svetloba privabi žuželke, da sedejo na prt in tam jih ljubitelji lahko ujamejo. Dosti smeja je bilo naslednji dan, ko se je zvedelo, kdo so bili ti "strahovi". Menimo pa, da pokopališče ni ravno primeren kraj za nočni lov metuljev.

(Naš tednik-kronika, dne 7. avgusta 1958)

*

Rinkole

(Po Rinkolah se ponoči plazi agent)

Novе vrste kupci se sedaj pojavljajo po naših vaseh - kupci naših otrok - šolarjev.

Tudi v Rinkolah se je v temi - ker se svetlobe boji - priplazil tak agent in nagovarjal k prodaji šolarjev za samo nemški pouk. Obljubil je, da tisti kolek - štampelmarko - za šil. 6,— plača sam.

Torej šil. 6,— je vreden naš otrok, toliko kakor četrta vina ali dva zavitka tobaka - seveda je pač slovenski otrok. Toda oče in mati, ki svojega otroka ljubita, ga za ves denar na svetu ne bosta prodala.

Ta agent je iz Vogrč. Vsi ga po-

znate. Da se v temi plazi po vasi, je najbrž navajen še iz Hitlerjeve dobe, ko je zvečer hodil pod okna poslušat, kaj govorijo in kakšen radio poslušajo. Sedaj pa gotovo zopet pričakuje Hitlerja, da mu bo dal medaljo ali ga postavil za župana, da tako navdušeno agira proti slovenskemu pouku.

Sam sem že mislil, da bi zbral nekaj denarja, da bi popravil njegovo hišo, ker me je kar sram, kadar grem mimo nje, pa sedaj vidim, da ni treba, ker ima toliko denarja, da hoče vsem, ki odjavijo slovenski pouk, kupiti koleke po šil. 6,—. Ne vem pa, ali ga ima sam toliko, ali ga dobi drugod.

Slišal sem, da je hodil tudi po Vogrčah po hišah, tam dajal pole in kolke - štampelmarke - in agitiral. Neki kmet ga je vprašal, kaj pravzaprav hoče in je rekel da bo slovensko "čisto weg". Ljudje se čudijo, da ga sram ni, ko hodi v slovenske družine agitirat za povsem nemški pouk. Sicer pa se mora ÖVP, katere zaupnik je, predvsem njemu zahvaliti, da je agitacija proti slovenskemu pouku v Rinkolah in Vogrčah tako slabo uspela.

Kmet in družinski oče

*

Kazaze

(Z izselitvijo so grozili)

Tudi pri nas je bila izvršena "pravica staršev". Neki trgovec je popustil svojo kramo v štacuni, lazil od hiše do hiše ter prodajal vse drugačno blago iz zaloge Hitlerjevih rabljev: Tistim, ki niso hoteli podpisati odjave od slovenskega pouka, je grozil z izselitvijo...

Pritrjevali so mu njegovi pajdaši, lovski bratci iz Sinče vasi, ki so v zadnjih dneh hodili s puškami okoli, vendar je srnjad in druga divjačina bila varna pred njihovimi krepelci. Po gostilnah

so delali "štimgungo", kot se je že spominjamo iz časa "tisočletnega rajha".

(Naš tednik-kronika, dne 9. oktobra 1958)

*

Bilčovs

("I niks")

V našo vas bolj redko zaide kak tujec, tudi v poletni sezoni ne, kajti cesta je le deloma asfaltirana in tisti del, ki vodi do Bilčovsa je v strašno slabem stanju, tako da se večina motoriziranih tujcev obrne, še preden pride v vas. Neki tuji avtomobilist pa je minuli ponedeljek prodril v Bilčovs, ta pa zato, ker ni bil navaden turist, ampak ga je prignala, dobesedno rečeno, poklicna radovednost.

Vstopil je v prvi lokal, ki je pač nanj naletel. Pobaral je gospodarja, kako se Slovencem tod godi. Toda slobo je naletel, kajti preseščeni možakar mu je le odgovoril "I niks ..." dalje pa njegovo znanje nemščine v prvem razburjanju menda ni seglo. Po gostiteljevi govorici je nato tujec videl, da ni prišel na pravi kraj. Nato je odšel po vasi in se ustavil še pri neki drugi hiši. Tu pa je bolje naletel. Z gospodarjem se je razpletel razgovor in izkazalo se je, da je tujec bil dopisnik znanega švicarskega dnevnika "Neue Zürcher Zeitung", ki je prišel na Koroško, da se nekoliko bolje pouči o vprašanih slovenskega ljudstva, ki tod živi.

Izgleda pa, da se je vest o skrivnostnem tujcu raznesla po vasi in iz Švicarjeja je postal naenkrat sumljiv Jugoslovan s skrivnostnimi nameni.

To je seveda nekatere vnete ljudi spravilo pokonci in imeli so res nemirno noč.

(Naš tednik-kronika, dne 3. julija 1958)

*

Podkraj pri Pliberku

Dne 22. majnika je mati rešila svojemu lastnemu otroku življenje, 22-mesečni Siegfried je po nesreči padel iz okna prvega nadstropja hiše in materi, ki je stala ravno pred hišo, se je posrečilo da je z rokami ujela sinčka in ga tako skoraj brez poškodb rešila.

(Naš tednik-kronika, dne 29. maja 1958)

*

Sele

(Nesreča pri delu)

Janezu Čertovu, p.d. mlademu Adamku, se je pred tedni pripetila nezgoda. Ko je na skednju zagnal motor, ga je vijačka z vso silo udarila na spodnjo čeljust in mu jo na dveh mestih nalomila. Zdravi se v celovški bolnici za nezgode. Zdravljenje počasi, a dobro napreduje. Ko se bo ozdravljen vesel vrnil domov, se mu bo veselje podvojilo, ker pričakujejo v družini vesel dogodek. To dvojno veselje mu iz srca privoščimo!

(Naš tednik-kronika, dne 3. aprila 1958)

*

Št. Jakob v Rožu

Ustrahovanje naših družin je ponehalo. Dosegli so, kar so hoteli. A počasi se ljudem jasni. F. R. je bil pri Družini N. in strašil: če ne podpišeš, vama bodo hišo prodali. M. P. je silil v ženo, ki se ga je otepala: Počakaj, da pride mož. Nimam časa, moram prej oddati odjavnice. Da bi se ga znebila, je podpisala. Ponoči je trkalo, pozno zvečer. Bila sem z otroki že v postelji, je izpovedala mlada vdova. Vstati sem morala in odpreti E. J. in M. J. Silila sta vame, a ostala sem trdna. - Kaj poreko ti gorečniki na navodila, da se otroci lahko prijavijo za slovenski pouk? Mnogi so spoznali, da otroci nič ne izgubijo, če se slovensko učijo, lahko pa se mimogrede veliko priučijo. Člen 7 zahteva dvojezičnost uradnikov v slovenskem in mešanem ozemlju. Nočejo zapreti svojim otrokom dostopa do službe božje v domačem kraju. Naj torej znajo oba jezika. Pametno spoznanje in pametno ravnanje, ko otroke zopet prijavijo...

(Naš tednik-kronika, dne 4. decembra 1958)

Domači patroni

Sveti Valentin: po sv. Treh kraljih je za živino in drugi, v postu, je za ljudi.

Sveti Anton: 17. januarja - za svinje; njemu so nosili včasih klobase in tudi kako pleče v Glinje in Veliko vas za "ofer".

Sveti Boštjan: 20. januarja - za neznane bolezn.

Sveta Neža: 21. januarja, njej nesejo v Podgorjah in drugod volno za "ofer". Otroci tedaj pojejo: Sveta Neža bice pase, veliko palco ima; žene bice na kopnice, petelinu štumfe štrika, cmav volne ima.

Sveti Vincenc: 22. januarja - za svetega Vincenca se ptice ženijo. Če fant vidi par ptic, se bo še tisto leto oženil, dekle pa udala.

Sveti Marko: 25. aprila - Ržen klas prinese. Klasje se nese za "ofer".

Sveti Florijan: 4. majnika - varuje pred časnim in večnim ognjem. Ta dan gredo procesije v Kaplo.

Sveta Magdalena: 22. julija - njej se priporoči, če si kaj izgubil.

Sveti Ožbolt: 5. avgusta - k njemu molimo za denar in pšenico. V št. Ožbaltu ga častijo kot patrona kegljavcev. Pravijo, da zato, ker ima "kugelco" v roki.

Sveti Rok: 16. avgusta - varuh naših rok in nog.

Sveta Rozalija: 4. septembra - pomočnica proti neznanim boleznim.

Sveti Mihael: 29. septembra - varuje duše pred hudim duhom; tedaj se gre v Glinje na božjo pot.

Sveti Roman: 30. septembra - varuje pred gromom in stelo.

Sveti Lenart: 5. novembra - varuje vojake in ujetnike.

Sveta Katarina: 25. novembra - zavetnica furmanov. Ona gosli "zaveže", ker se začne advent in se ne sme več gosti in rajati.

Sveta Barbara: 4. decembra - zavetnica "knapov" (rudarjev). K njej moli, da bi se mogel zadnjo uro spovedati in prejeti sv. Rešnje telo.

Sveti Miklavž: 6. decembra - varuje "holcarje" (drvarje).

Sveta Lucija: 13. decembra - je za oči.

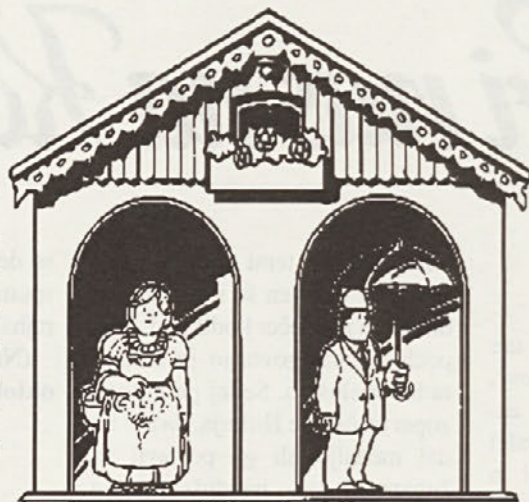
Sveti Štefan: 26. decembra - blagoslov soli in vode.

Vremenski pregovori * Vremenski pregovori * Vremenski pregovori

Januar

Prosinec mrzel, da poka, sadje v jeseni in moka.- Če sv. Anton z dežjem prihaja, še dolgo potem zemlja napaja. - Če plohe v prosincu je mejo dreti, žanjice poleti nimajo kaj žeti.

Sv. Makarij jasen ali meglen, naznanja enako jesen. - Če Vinka sonce peče, v sode vince teče. - Prosinca gorkota, jeseni sirota. - Spreobrnitev Pavla jasno vreme, obeta sadov lepo breme.

Februar

Če na svečnico od strehe kane prej kot od sveče, ne bo še kmalu konec zime. Ob svečnici mraz in sneg, kmalu

bo zelen dol in breg. - Ako sneg dalj kot sedemnajst tednov leži, slaba letina sledi. - Če koncem meseca veter razsaja, dobra letina prihaja. - Svečnica zelena, velika noč zanežena.

Marec

Če sušec grmi - lakota beži. - Moča v tihi nedelji, se žetve nikar ne veseli. - Sv. Jedert lepa, dobro letino obeta.

Sv. Jožef lep in jasen, dobre letine prerok prijazen. - Sušec prah in kup zlata, iste vrednosti oba. - Če v sušcu more kmet orati, bo v malem travnu moral počivati.

ALI STE VEDELI?

Januar:

7.1.1893

Umrli slovenski fizik in znanstvenik Jožef Štefan.

7.1.1957

Umrli znameniti slovenski arhitekt Jože Plečnik.

12.1.1908

Občni zbor Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško.

16.1.1888

Umrli Andrej Einspieler.

19.1.1876

Rodil se je slovenski pesnik Dragotin Kette.

23.1.1872

Rodil se je slovenski arhitekt Jože Plečnik.

23.1.1878

Rodil se je pesnik Oton Župančič.

23.1.1909

Umrli ljudski pesnik pevec Franc Leder-Lesičjak.

Februar:

7.2.1809

Rodil se je Matija Majar-Ziljski.

8.2.1849

Umrli pesnik France Prešeren.

9.2.1899

Rodil se je harmonizator koroških pesmi in skladatelj Pavle Kernjak.

11.2.1956

Umrli koroški pesnik Fran Eller.

14.2.1869

Umrli slovenski nosilec pismenstva Ciril.

27.2.1929

Umrli slikar Peter Markovič.

28.2.1921

Ustanovljena Zveza slovenskih združenj v Celovcu.

Marec:

3.3.1885

Rodil se je slovenski politik dr. France Petek.

4.3.1844

Rodil se je slovenski pisatelj Josip Jurčič.

4.3.1879

Rodil se je slovenski pesnik Josip Murn-Aleksandrov.

7.3.1881

Rodil se je slovenski literarni zgodovinar Ivan Grafenauer.

18.3.1414

Zadnje ustoličevanje koroških vojvod na Gosposvetskem polju, ki je potekalo v slovenščini.

18.3.1904

Rodil se je slovenski pesnik Srečko Kosovel.

24.3.1835

Rodil se je fizik Jožef Štefan.

26.3.1874

Rodil se je general Rudolf Majster.

30.3.1871

Umrli slikar Marko Pernhart.

SKUPNO MITEINANDER INSIEME

Višja šola za gospodarske
poklice Zavoda šolskih
sester v Št. Petru
pri Št. Jakobu

vabi na

DAN ODPRTIH VRAT

Petek, 18. decembra 1992,
ob 10. uri

Prisrčno vabljeni!

Heinz Kuchler raz- stavlja v gostišču

„5-er“ — Svoje umetni-
ne trenutno razstavlja v
celovškem gostišču „5-er“
Heinz Kuchler. To so slike, o
katerih vsebini opazovalcu
ni potrebno dolgo razmišlja-
ti, ker prikazujejo naravne
lepote iz bližnje in daljne
okolice.

Premiera pravljice „Do tiste stezice, tam je moje“

Solidna predstava mladinske gledališke skupine iz Škocijana

Literarna predloga ekološke pravljice Vike Grobov-
šek „Do tiste stezice, tam je moje“ je po obsegu skrom-
na, saj brez glasbenih in pevskih vložkov skoraj ni daljša
od dvajsetih minut, toda zelo resna in zgovorna v svojem
izročilu.

■ Piše Anita Hudl

V njej smo naslikani vsi — pod
imenom LIN (Daniel Wuttej) in
FRKO (Miha Riegelnik) — pri
našem mačehovskem spre-
mnanju narave. Prav nič nas ne
zaustavi pri našem početju in ob
gledanju predstave se mi je
vedno znova vsiljevala pred oči
žalostna, toda presneto resnična
razglednica naših gozdov. In če
je še komu drugemu tako kot
meni postalo ob vsebinskem
delu predstave neprijetno, po-
tem je vsekakor dosegla svoj
namen.

Toliko o vsebini. O predstavi
sami pa bi najprej rekla takole;
dokler imamo takšen gledališki
podmladek, ni strahu za upada-
nje odrske dejavnosti. Že samo
Daniel Wuttej in Miha Riegelnik

sta za to kar močno potrdilo. Po-
sebnost Daniel je bil tako prisrčen,
da se ga kar nisi mogel nagleda-

ti. Tudi Miha Riegelnik ni dosti
zaostajal, čeprav je včasih kar
lepo po domače zategnil. Verjet-
no pa gre to bolj pripisati strahu
v tem premierskem večeru, kot
pa čemu drugemu. Obenem sta
bila ta dva fantiča tudi nosilca
predstave in to delo sta z
močnim igralskim talentom z lah-
koto opravila.

Seveda ne gre prezreti tudi
drugih, kot je nesrečno zaljublje-
ni škratek Copatek (Sven Wut-

SLOVENSKA GIMNAZIJA:

Počastitev 80-letnika Pavleta Zablatnika in predaja božičnega drevesa

V soboto, 5. decembra 1992, so obhajali na Slovenski
gimnaziji dvojno slavnost; počastili so 80-letnika Pavleta
Zablatnika, od 1968 do 1977 ravnatelja Slovenske gimnazi-
je, in predajo božičnega drevesa, ki so ga letos pripeljali
iz plajberskih lesov.

Po uvodni pesmi je slavljen-
čeva pranečakinja Olga Zablat-
nik, pd. Kumrova iz Biljovsa pri
Bilčovsu, recitirala pesem, v ka-
teri je na kratko orisana pot svo-
jega starega strica. Besede v
počastitev so spregovorili rav-
natelj Reginald Vospornik, de-
želni šolski nadzornik Alfred
Scherbant, Zablatnikov štu-
dijski kolega v Gradcu, nadzor-
nik Anton Feinig, vodja manj-

šinskega šolskega oddelka
Franc Wiegele, prejšnji nadzor-
nik in vodja manjšinskega šol-
skega oddelka Valentin Inzko in
Jože Wakounig, ki je slavljencu
namenil nekaj stavkov v grščini
in latinščini.

Tudi Melhijor Verdel, pred-
sednik prosvetnega društva
„Borovlje“, ki je letos povezano
z gimnazijo, je izrekel besede
priznanja in zahvale Pavletu Za-

blatniku; poudaril je, da je boro-
veljsko društvo znova zaživelo
prav zaradi sodelovanja in mar-
ljivosti dijakov in absolventov
Slovenske gimnazije.

Slovesnost so okrepili instru-
mentalna skupina iz Borovelj in
boroveljski pevci pod vodstvom
Romana Verdela pa oba gimna-
zijska zbora pod vodstvom
Mirka Laußeggerja in Stanka
Polzerja. Spominski darili sta
izročila poleg Melhiorja Verdela
še Mirko Oraže, predsednik
šolskega personalnega zastop-
stva, in Ivan Lukan, predsednik
Združenja staršev (slika Franca
Wiegeleta).

tej), ki je s svojim prijetnim glas-
kom vedno vedel kam stopiti,
potem ostala škratovska
škocjanska otročad doma tudi v
plesih, ne samo v igrani besedi,
pa še Smetko (Francej Preinig)
morda malo pretih in vendar sko-
raj nezmotljiv v svojem „drobi-
canju“ po odru.

Tudi vsi drugi nastopajoči so
zelo solidno sooblikovali dobro in
urejeno predstavo. Za tako kvali-
tetno celoto pa je potrebno še
veliko več, kot samo dobro igra-
nje, kar so dopolnili scenarist
Kristijan Sadnikar, kostumograf-
ka Breda Varl in koreograf Zdrav-
ko Haderlap.

Glasbo je na besedila pesmic
Marjana Beline zložil Hanzej
Kežar ml., kostume pa so izdelale
Irena Starz, Inge Hrowath,
Maria Marktl in Anita Kordesch.
Mentorica predstave je bila
Helka Mlinar, luč pa sta imela na
skrbi Zoran Najdenov in Alfred
Starz. O režiserju te predstave,
Petru Militarovu, pa samo toliko:
Kdor dela z mladimi, ta dobro ve,
kakšno delo je opravil.

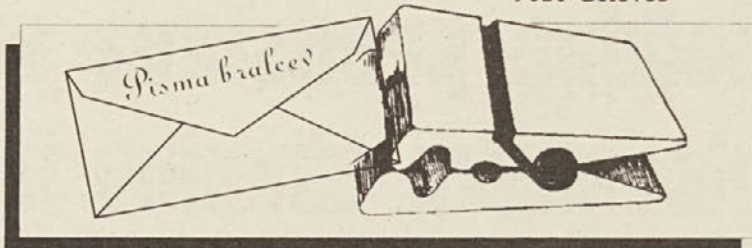
KHD pri Miklavžu

Razočaran sem bil, ko sem iz časopisov izvedel, da je gostilničar Hanzi Ogris, ki je kot podžupan občine Bilčovs, tudi sodelavec „DS avstrijske narodnosti“ v SPÖ, v svoji gostilni dal prostor KHD, torej organizaciji, katere cilj je slej ko prej „likvidacija“ slovenskega življa na Koroškem. Začuden sem bil še posebno zaradi tega, ker je Hanzi Ogris ml. potomec izseljenske družine in bi pravzaprav moral vedeti, da je vsaka, najsi bo še tako nepomembna usluga skrajno desničarskim krogom, prav v današnjem času spet voda na mlin ideologiji, kateri je sumljivo vse, kar ni nemško.

Sprašujem se, kako bi eden naših tednikov reagiral tedaj, če bi KHD imel sestanek v kaki drugi slovenski gostilni, katere posestnik ni socialistični podžupan. Ko se je letos vodstvo EL med drugimi strankami pogajalo tudi s svobodnjaki o manjšini naklonjenem volilnem redu, ji je prav ta isti slovenski časopis že podtikaval neko ideološko bližino. Podobno se je zgodilo pred dobrim letom, ko so moji štirje sinovi s slovenskim petjem soobli-

... *pisma bralcev* ...

P.n.
Naš tednik
10. Oktoberstr. 25/III
9020 Celovec

kovali neko prireditev, na kateri je poleg Guggenbergerja (VP), Ausserwinklerja (SP) ter Grilca (NSKS) sodeloval tudi predsednik svobodnjakov Haider. „Že podpirajo svobodnjake, so že tam“ in podobne izjave smo lahko brali in slišali. Kot izgleda, moraš biti socialist, potem pa smeš imeti v gosteh celó KHD?

Franc Smrtnik, Korte

Ziljan!

V štev. 47 NT zavrača pisec stališče mojega sosedu dr. H. Madritscha, ki ga je ta izrazil pri neki diskusiji v Pliberku. Ker očitvidno stvarni argumenti proti izjavam **poslovodje** KIS še niso zadostovali, so za nameček **človeku** dr. Madritschu zabrusi-

li, da je pač — Ziljan. Aha, Ziljan, to pa nekaj posebnega pomeni, zdaj pa vsi vemo, kam naj tega človeka uvrstimo! Taktika navidezno nedolžnega naštevavanja „objektivnega“ dejstva, ki pa je v resnici prikrito podtikavanje, se še vedno dobro obnese (Ziljan, Žid, Črnc, Ausländer . . .).

Pri meni pa je začela pri tej priliki bruhati podzavest dolgo prikrite spomine na dogodke, ki sem jih doživel, ko sem pred 33 leti prestopil prag Slovenske gimnazije.

Ker takrat pismene slovenščine še nisem obvladal, sem se pač poskušal izražati v slovenskem ziljskem narečju ali pa v močno pobarvani nemščini. Profesorji in sošolci mojega razreda

se nad tem niso spotikali in so mi lepo pomagali. Še vedno pa me spopade razjarjenost, ko pomislim na to, kako so vihali nosove in me zasmehovali nekateri domišljavi (podjunski!) bahači iz višjih sosednih razredov.

To se je pozneje še stopnjevalo v „Heimlingerju“: za te „nad“slovence sem vedno ostal le „gaitolar“ in „tajč“, torej v njih očeh nekaj manjvrednega in sumljivega. Ziljo so ti gospodiči smatrali za bolj eksotično kakor Indijo, s katero so se vsaj bavili v misijonskem krožku. Mene je to še posebno zato bolelo, ker so na drugi strani nekateri domačini moji materi očitali, da me je poslala v „čušovsko“ šolo . . .

Od tega je sicer minilo dobrih 30 let in časi so se spremenili (?), toda nekateri od tistih, ki so me svojčas najbolj nesramno zasmehovali in ošabno prezirali, sedijo danes na najuglednejših mestih slovenskih političnih, gospodarskih in kulturnih ustanov.

Z ogorčenjem ugotavljam, da se v nekaterih lobanjah izraz „Ziljan“ še vedno poraja le kot — psovka!

**Hermann Fritz,
Krnica/Karnitzen**

MOHORJEVA KNJIGARNA

Do vključno 23. decembra 1992
za Vas odprta ves dan.

Od 7.30 do 18. ure.

*V naši bogati ponudbi boste
tako še lažje izbrali božično
darilo za svoje drage!*

POSOJILNICA-BANK ŽELEZNA KAPLA 1991/92

Številke kažejo navzgor

Posojilnica-Bank Železna Kapla je imela v torek, 1. 12. 1992, svoj redni občni zbor pri Podobniku na Beli. Na dnevnem redu so bile tudi volitve v upravni ter nadzorni odbor. Po poročilih upravnega odbora (predsednik Vladimir Prušnik) ter nadzornega odbora (predsednik Michael Kuchar) je bilo v revizijskem poročilu, ki ga je podal višji revizor Zveze slovenskih zadrug Franz Krištof, rečeno, da Posojilnica-Bank Železna Kapla dobro gospodari in da so njeni poslovni rezultati nad povprečjem vseh slovenskih posojilnic na Koroškem. Tako se je v zadnjih letih bilančna vsota povzpela na šil. 183,0 milijone. Zadovoljivo je bilo stanje kreditov. Podružnica na Miklavčevem se je dobro razvila. Lasten kapital Posojilnice je znašal 5 % od bilančne vsote in tudi kritje naložb z lastnim kapitalom ni predstavljalo nobenega problema.

V imenu Zveze slovenskih zadrug v Celovcu je nad 50 združnikov pozdravil njen direktor

dipl. trg. J. Habernik, ki je v svojem nagovoru še prav posebno izpostavil vlogo domačih posojilnic, ki so preko članov ter odborov najbolj povezane z domačim krajem. Poudaril je, da bodo take posojilnice tudi po pristopu Avstrije k Evropski skupnosti za domače prebivalstvo nepogreš-

ljive. V imenu Enotne liste Železna Kapla je občni zbor pozdravil član občinskega predstojništva Franc Jožef Smrtnik, ki je poudaril pomen samostojnih struktur tako na gospodarskem kakor tudi na političnem področju. V imenu kapelških socialdemokratov je spregovoril občin-

ski odbornik Michael Kuchar, ki je menil, da morajo vsi Slovenci nujno sodelovati na gospodarskem področju, ker bodo le tako lahko ohranili gospodarsko moč, in to prav posebno še v Železni Kapli, kjer ima med Slovenci mnogo pristašev tudi socialdemokratska stranka.

Pri volitvah v upravni in nadzorni odbor so bili potrjeni dosežani odborniki. Dodatno je bil v nadzorni odbor izvoljen mladi kmet Daniel Pasterk. Poleg poslovodij Petra Kuharja in Bertija Furjana bodo v naslednjih štirih letih častno delali naslednji odborniki v prid Posojilnice:

upravni odbor: Vladimir Prušnik, predsednik; dipl. trg. J. Habernik, podpredsednik; Jože Urank, inž. Peter Kuhar, Engelbert Ojster, Ludwig Tomaschitz, Joško Maloveršnik, Lorenz Novak, Johann Haderlap, odborniki;

nadzorni odbor: Michael Kuchar, predsednik, Franc Smrtnik, podpredsednik, Ernst Blajs, Jože Urch, Franc Kukovica, Daniel Pasterk, odborniki.

Po občnem zboru je Posojilnica vabila udeležence na večerjo, ki naj bi predstavljala malo odškodnino za vse deleže, ki so jih člani v tem letu imeli pri Posojilnici in tako krepili njen lastni kapital.

Slovensko narodno gledališče — DRAMA je gostovalo v Celovcu

Kreativnost, ustvarjalna sila — bel samorog

Ob 30. obletnici gledališkega praznika Krščanske kulturne zveze smo bili v torek, 8. decembra 1992, v Mestnem gledališču v Celovcu, priča poizkusu uprizoritve slovenske poetične drame ljubljanskega pesnika in dramatika Gregorja Strniše.

Poezija je izraz najvišje oblike zgoščene človeške jezikovne ustvarjalnosti. Skrajna dovršenost na eni, nedovršenost in odprtost na drugi strani, odpirata širok spekter ustvarjalnega dojemanja in interpretacije.

Pramit samoroga, ki simbolizira paradoksalno združitev čistosti, devištva in neukrotljivosti s plemenitostjo, krepostjo in silo idealizirane spolnosti v podobi belega konja s čudežnim rogom, predstavlja temelj, na katerem se razvije boj značajeve, ki oblikujejo človeka. Um in duša v človeškem telesu kot boj med telesno in duhovno izpolnitvijo.

To je večna usoda človeka, ki se kot nedolžno in nebogljeno dete iz varnega in toplega zavetja pod materinim srcem rodi v hladen zemeljski svet. Neizmerno ustvarjalen, v vseh svojih dejanjih iskren in edinstven, se polagoma začenja prilagajati. Duhovitost in drugačnost na račun samozadovoljive vsečnosti, preračunljivosti in oblastniških struktur stopata v ozadje. Bolj ko se oddaljuje od vrelcev svoje duševne ustvarjalnosti, ki ji je nemogoče postavljati meje, bolj se približuje zemlji, telesnosti, svoji goli eksistenci.

Edino, kar mu sedaj ostane, je telo iz rdečega mesa, občutljivo, boleče ranljivo in minljivo.

Potrebno ga je zavarovati, obdati s težkim obzidjem in ga vkleniti v korzet stroge zakonske ureditve. To je zemeljski svet, človeški svet, kjer „mašinerija“ oblasti preverja in skrbno varuje zastavljene meje in red ter tako zagotavlja obstoj skorajda nepremagljive trdnjave.

Pa vendar imamo tudi možnost pogledati čez. Lahko zaznamo samorogov klic, ki nas dvigne nad ta svet goljufije, obsojanja, ubijanja, žrtvovanja nedolžnih in krivega priseganja — svet, ki je in ga ni. Obstaja le v naši domišljiji in v naših sanjah. S tem pa dejansko je in živi in se aktivno spopada s surovim zemeljskim svetom. Končno bo tudi zmagovalen, ker je močnejši od minljivega telesnega. Je svet duh, ki sega v večnost.

Telo brez duha je le kos snovi, ki zgine in razpade v

prah. Duh je tisti, ki ostane in je neminljiv. Plemeniti nas in skozi srce nagovarja. Sledimo in prisluhnimo mu, naj nam vodi glavo in roko.

To so misli, ki so se porodile ob gledanju poetične drame. Gotovo so le drobtine. Številna spoznanja bodo sledila od časa do časa. Poezija Gregorja Strniše je preobložena s simbolizmi, ki segajo globoko na dno človeške eksistence.

Prijetna toplina pesnikovega mojstrskega obvladovanja izrazne razsežnosti slovenskega jezika kot tudi primerna interpretacijska sposobnost članov Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane, so vtisnili v spomin pečat gledališkega užitka, ki nas bo še dalj časa spremljal po naših bolj ali manj skritih poteh življenja.

PAVZA

PETEK, 11. dec.

Pesniška zbirka Ivane Kampuš. — Violinisti Modestovega doma.

SOBOTA, 12. dec.

Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 13. dec.

6.30—7.00 Dobro jutro na Koroškem. — Duhovna misel (duh. Ivan Antolič, Žitara vas).
18.10—18.30 Dogodki in odmevi.

PONED., 14. dec.

Občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev (reportaža).

TOREK, 15. dec.

Partnerski magazin.

SREDA, 16. dec.

Glasbena sreda.
Večerna: Adventni koncert v Bačah.

ČETRTEK, 17. dec.

Rož — Podjuna — Zilja.

DOBER DAN,**KOROŠKA**

Nedelja, 13. decembra, ob 13.45 v TV 2

Poned., 14. decembra, ob 16.10 v TV SLO/1

predvidoma s sledečimi prispevki

Božična drevesca — simbol luči za ene; za druge dobrodošel dohodek

Otroci pomagajo otrokom — Katoliška otroška mladina zbira božična darila za dekleta in fante — begunce

Volitve v Sloveniji: Milan Kučan ponovno izvoljen za predsednika. Edini jasni zmagovalci.

Iz postopnega uvajanja v teater je iz otroškega zbora vzrasla gledališka mladinska skupina Škocijan

V večjem poslopu še večja ponudba: zdravilišče v Železni Kapli si želi utrditi sloves

Od maksimalizma k minimalizmu — slikar Jože Boschitz razstavlja v Velikovu

Čas in šolski sistem zahteva od otrok, da se že zgodaj odločijo za poklic, tako tudi devetletna Tea iz Kočuhe.

„Prišel je tih čas“ — dvojezično adventno petje v Bačah

OTROŠKI VRTEC NAŠ OTROK — CELOVEC

vabi na

**Dan odprtih vrat —
Božični bazar**

v soboto, 12. decembra 1992,
od 10. do 17. ure
(10.-Oktober-Straße 25)

Prisrčno vabljeni!

Radiše

VABILO NA UBRANO DVOJEZIČNO ADVENTNO PETJE POD GESLOM „SKUPNI ADVENT“

Čas: sobota, 12. 12., po večerni sv. maši, ob 18.30

Kraj: v farni cerkvi v Žrelcu

Čas: nedelja, 13. 12., po nedeljski sv. maši, ob 9. uri

Kraj: v farni cerkvi na Radišah

Pojejo zbori: Pevski krožek Žrelec (Heinz Fischer), Otroška skupina SPD „Radiše“ (Tatjana Tolmajer in Heidi Lampichler), Mešani pevski zbor SPD „Radiše“ (Nuži Lampichler), Radiški fantje (Nuži Lampichler)
Prireditelja: Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ in Pevski krožek Žrelec (Sängerrunde Ebental)

Št. Jakob v Rožu

Društvo upokojencev Št. Jakob v Rožu vabi na

OBČNI ZBOR IN BOŽIČNICO

Čas: v nedeljo, 13. 12., ob 14. uri

Kraj: farna dvorana v Št. Jakobu

Predavanje ob dnevu človekovih pravic (10. decembra)

SKUPNO ZA ŽIVLJENJE — BREZ IZGOVOROV

Predava: prim.dr.Georg Lexer (preds. „Akcije za življenje“ na Koroškem)

Čas: 13. decembra, ob 19.30

Kraj: Št. Jakob v Rožu, v farni dvorani

Prireditelj: Katoliška prosveta Št. Jakob v Rožu

ADVENTNI KONCERT

MePZ „Podjuna“ iz Pliberka

Čas: v nedeljo, 20. decembra, ob 15. uri

Kraj: Zavod šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu

Prireditelji: Kat. prosveta Št. Jakob, SPD „Rož“ iz Št. Jakoba, SPD „Jepa-Baško jezero“ iz Pečnice-Loč, Društvo upokojencev Št. Jakob

Gradec

OBČNI ZBOR KSŠŠG

Čas: v četrtek, 17. decembra, ob 20. uri

Kraj: Mondscheingasse 9, Gradec
Dnevni red: 1. pozdrav; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo športnega referenta; 5. razrešnica odbora; 6. volitev novega odbora; 7. razno.
Prisrčno vabljeni!

Linz

RAZSTAVA LIKOVNIH DEL VALENTINA OMANA — „ECCE HOMO“

odprta do 9. januarja 1993

Kraj: Galerie FIGL

Šmihel

ADVENTNO PETJE

Čas: v nedeljo, 13. 12., ob 15. uri

Kraj: v farni cerkvi v Šmihelu

Sodelujejo: MePZ „Podjuna“ iz Pliberka, MePZ „Gorotan“ iz Šmihela, mladinski zbor iz Šmihela, instrumentalna skupina
Prireditelj: KPD „Šmihel“

Kotmara vas

BOŽIČNICA

Čas: v nedeljo, 13. 12., ob 15. uri

Kraj: v društveni sobi v stari šoli v Kotmari vasi

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“

Železna Kapla

BOŽIČNI KONCERT Z LJUBLJANSKIM OKTETOM

Čas: na Štefanovo, 26. 12., ob 14.30

Kraj: v farni dvorani v Železni Kapli

Prireditelj: Fara Železna Kapla

Št. Rupert pri Velikovcu

BOŽIČNO SREČANJE — BOŽIČ, TI NAM LUČ PRIŽGI . . .

Sveti večer v poeziji in glasbi.

Nastopajo recitatorji in pevci PD „Lipa“

Čas: v soboto, 19. 12., ob 19.30

Kraj: v Gospodinjški šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu

Prireditelj: PD „Lipa“ v Velikovcu

Veselim se Vaše družbe!

Bilčovs

REDNI OBČNI ZBOR

Čas: v petek, 11. decembra, ob 20. uri

Kraj: pri Miklavžu

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu

Celovec

REDNI OBČNI ZBOR Društva MePZ „Jakob Petelin-Gallus“

Čas: v četrtek, 17. decembra, ob 19. uri

Kraj: v Slomškovem domu v Celovcu

Po občnem zboru bo BOŽIČNICA

Čepiče

DNEVI LOVSKIH

SPECIALITET

od 3. do 24. decembra 1992

v restavraciji JUENNA

SODALITAS**Dom v Tinjah**

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

Od sobote, 12. dec., od 15. ure do nedelje, 13. dec., do 17. ure
Duhovna obnova za srednješolce (gimnazija in TAK): IŠČEM IN NE NAJDEM

Vodi: mag. Peter Olip

v nedeljo, 13. dec., od 9. do 17. ure
Duhovna obnova za moše: ŽIVITI SVOJO VERO ZAVESTNO, VESELO in PRIČEVANJSKO

Vodi: Tone Ciglar, Rákovnik

od ponedeljka, 28. dec., od 15. ure do srede, 30. dec., do 13. ure
DNEVI PETJA IN IGER ZA OTROKE
Vodijo: Sodelavke in sodelavci Kat. otroške mladine

od sobote, 2. jan., ob 9. uri do nedelje, 3. jan., ob 17. uri

Novoletno srečanje 1993: ALI NAS KRŠČANSTVO ŠE NAVDIHUJE

Predavatelj: dr. Edi Kovač, prof. Lojze Peterle, dipl. inž. Janko Jeromen, dr. Alenka Rebula in drugi

Prireditelji: Kat. prosvete, Referat za izobraževanje in Dom v Tinjah

GALERIJA TINJE

Razstava del Karla Pečka (do 31. 12. 1992) — pasteli in oljnate slike
v soboto, 2. januarja, ob 20. uri, **odprte razstave del Franceta Wiegeleja**

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik dr. Matevž Grlic, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III, Karl Sadjak (oglasni oddelek).

Tisk: Tiskarna Mohorjeve družbe, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglasnega oddelka 04 63 / 51 25 28. Telefaks: 0463/512528-22.

Kmečka izobraževalna skupnost

Šmihel

Predavanje in diskusija: Kmetijstvo — kam?

„Pustiti leteti“ ali: Nove poti? (intenzivirati — ekstenzivirati — ukiniti?)

Referent: inž. Hermann Schultes, Di-stelverein, Nižja Avstrija

Kmet — tla — denar: Kaj pospešujeta dežela in država?

Referent: DI. Angermann, Koroška deželna vlada, Agrarförderung

Čas/kraj: sreda, 16. dec., ob 19. uri, v gostilni Loser v Šmihelu

Celovec

Južnokoroško kakovostno žganje

od proizvodnje do prodaje (za vse, ki hočejo zaslužiti več kot šil. 80,—/liter za dobro žganje)

Referenta: dipl. inž. Hanzi Mikl in dr. Hans Madritsch (KIS)

Tečaj 1: v petek, 18. dec., od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure

Tečaj 2: v soboto, 19. dec., od 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure

Kraj: Modestov dom, Dr.-Joško-Tischler-Park 1

Prispevek: 300,— šil.

POZOR! Prijava potrebna, ker je število udeležencev omejeno.

Prijava: KIS, tel. 0463/382438

Podrédi si javnost z znanjem govora

- za vse, ki hočejo izkoristiti moč besede
- za vse, ki želijo biti v dokazovanju boljši
- za vodje skupin in tiste, ki nameravajo to postati
- za v javnosti dejavne (politika, kultura, šport, gospodarstvo)
- za tekočo besedo v govoru
- za pravilno in učinkovito sestavo govora in in in.

Za vse, ki nočejo kimati drugim, ampak hočejo, da drugi kimajo njim. Obvladuješ besedo — obvladuješ svet.

Pri vsem tem Ti pomaga **retorični tečaj**, kamor vabi Klub slovenskih študentk in študentov v Celovcu (KSSŠC). Tečaja ne bo vodil kak suhoparni univerzitetni profesor s suho teorijo, temveč znani odrski in filmski igralec ter praktik **Marjan Srienc**. Stroške tečaja samega prevzame v celoti Klub, tečajniki si morajo plačati le prenočišče (če bi prespali na kraju tečaja) in prehrano.

To je ponudba! V popolno sproščenem vzdušju in v prijetnem krogu do znanja govora! Primi telefonsko slušalko, zavrti **04235/3545** in se pri predsednici Kluba **Veroniki Pietzka** pozanimaj o podrobnostih (prijava)!

Kdo je nagovorjen? Seveda Ti, ki pravkar prebiraš te vrstice. Tečaj Ti pomaga, da v najkrajšem času postaneš mož oz. ženska besede.

Čas: od 19. do 21. dec. Kraj: gostilna Gabriel v Lešah pri Št. Jakobu

Iščemo zanesljivo

sekretarko direktorja podjetja

Znanje slovenščine potrebno

Če se želite pridružiti finančno močnemu podjetju, nas pokličite

SLOVENIJALES HOLDING

Gesellschaft m.b.H.

9013 Paradeiserg. 9/1
KLAGENFURT
telefon: (04 63) 55 8 04
telefax (04 63) 54 5 90

POSOJILNICA-BANK
PODJUNA

NA PRODAJ: gradbene parcele v Libučah

Tel.: 04236/2076

Odvetniška pisarna išče (vsaj) dvojezično **tajnico.**

Ponudbe sprejema: dr. Franc Serajnik, odvetnik, Wiesbadenerstr. 3, 9020 Celovec

Gostišče

JUENNA ČEPIČE

V decembru vas vabi druž. GREGORIČ

na

DNEVE LOVSKIH ŠPECIALITET

Obirsko

BOŽIČNICA

Čas: v soboto, 12. dec., ob 20. uri

Kraj: v gostilni Kovač

Nastopili bodo: domači instrumentalisti, moški zbor „Valentin Polanšek“, mešani zbor Pevskega društva Sele

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Valentin Polanšek“

REDNI OBČNI ZBOR

ALPSKEGA KLUBA „OBIR“

Čas: v nedeljo, 13. dec., ob 19. uri

Kraj: v gostilni Podobnik v Beli

Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem

Vsi člani pristrčno vabljeni!

Čepiče

NAGRADNO KEGLANJE

Čas: od 18. 12. 1992 do 10. 1. 1993

ob delavnikih od 18. ure naprej, ob praznikih in nedeljah

od 14. ure naprej.

Kraj: v restavraciji JUENNA v Čepičah pri Globasnici

Čakajo Vas lepe nagrade!

ZVEZNA GIMNAZIJA in ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA za SLOVENCE v Celovcu in ZDRUŽENJE STARŠEV na tej šoli vabita na

Dan staršev in Občni zbor Združenja staršev

v soboto, 12. dec. 1992

Ob 8. uri se bo pričel občni zbor, po občnem zboru pa se bodo starši lahko med 9.30 in 12.30 uro pomenili individualno z vsemi profesorji o šolskih uspehih svojih otrok.

Dnevni red občnega zbora:

1. Pozdrav
2. Ugotovitev sklepčnosti
3. Poročilo predsed. Združenja staršev
4. Poročilo ravnatelja šole
5. Poročilo blagajnika
6. Poročilo preglednika računov
7. Debata in razrešnica staremu odboru
8. Volitev novega odbora
9. Razno

Predsednik Združenja staršev
Ivan P. Lukan

Ravnatelj
dv. sv. dr. R. Vospernik

Velikovec

BOŽIČNA

PRODAJALNA PREZENTACIJA

Jožeta Boschitza —

skice — študije — dela

Kraj: v Posojilnici-Bank Podjuna, poslovalnica Velikovec, 2.-Maistr. 10

Posebnost razstave:

Barvne iluminacije na slovenski pesniški mit „Krst pri Savici“ Franceta Prešerna.

Razstava bo odprta do 31. dec., v poslovnem času od 8. do 12. ure in od 14. do 16.30

Vabi: Posojilnica-Bank Podjuna, poslovalnica Velikovec

Wölfnitz (Golovica)

KONCERT

Z OKTETOM SUHA in

RAZSTAVA ARHITEKTURE —

„Doživeta arhitektura Zilje, Roža in Podjune“

Čas: v petek, 11. decembra,

ob 19. uri

Kraj: Bücherei, Gemeindezentrum Wölfnitz

Razstavo bo otvoril

dr. Janko Zerzer, predsednik

Krščanske kulturne zveze

Prireditelj:

Öffentliche Bücherei Wölfnitz

Soprireditelj:

Krščanska kulturna zveza in

Singgemeinschaft Wölfnitz

Kratke športne vesti

KARATE

SAK na kor. prvenstvo

Trener
Milan
Hribnig
pričakuje
od svojih
fantov kar
veliko.

Pred 14. dnevi so karateisti SAK nadvse uspešno tekmovali v Sloveniji, 19. 12. pa bodo nastopili na koroškem prvenstvu v kikboxu v dvorani v Št. Petru (14. uri). Zopet bo nastopila cela ekipa, ki trenira dvakrat tedensko (v Mladinskem domu ter na Radišah) pod vodstvom trenerja Milana Hribniga. Njemu tudi pomaga Friedrich Wassertheurer. Pričakovanja na koroškem prvenstvu so velika, predvsem pri najmlajših, kajti tam je število nastopajočih še skromno. Pri starejših pa je kakovost posameznih že precej izenačena.

OBČNI ZBOR

SŠZ vabi

Slovenska športna zveza vabi na redni občni zbor, ki bo

v petek, 11.12.1992, ob
19.00 uri, v Slomškovem
domu (Viktringer Ring 26)

KOŠARKA

Rekordna zmaga SAK

Mladinski košarkarji SAK so slavili rekordno zmago proti Citroen Celovec s 105:21. Tako visoke zmage že dolgo niso slavili. Proti Radenthenu pa je ekipa prof. Malleja nesrečno podlegla z 51:55. Izgubili so zato, ker sta si Lempl in Sienčnik predčasno nabrala 5 osebnih napak.

Ne bodi žaba, bodi kralj cest!

JANEZ CVELF
Fahrschullehrer
Telefon: 0663/ 84 45 32

**Prijave za božični
tečaj možne že zdaj**

Spodbuden začetek v mednarodni konkurenci

Prvo FIS tekmovanje Danijela Užnika

Smučarska sezona se je zopet pričela. Za Danijela Uznika, ki letos prvič tekmuje na mednarodnih FIS tekmah, je ta sezona izrednega pomena. Z dobrimi uvrstitvami si lahko ustvari trdno pot v smučarsko kariero, obratno pa se lahko zgodi, da je bil ves trud zamanj. Od julija naprej so tekle priprave, čeprav pogoji pogostokrat niso bili zadovoljivi. Tako je meseca avgusta in septembra le redkokdaj stal na smučeh, kot tudi njegovi smučarski kolegi športnega društva Št. Janž.

Vendar je že na prvem mednarodnem FIS tekmovanju v Lechu na Predarliskem spoznal trdo pot mladega perspektivnega smučarja, ki se mora eden od zadnjih podatki na že zelo izvoženo slalomsko progo, ki pa jo je proti pričakovanju zadovoljivo zvil. FIS slaloma se je med drugim udeležil tudi znani avstrijski smučar Stefan Eberhardter, ki je zasedel 2. mesto (zmagovalec Mika Marila).

114 tekmovalcev je bilo prijavljenih, od teh jih je 90 izpeljalo progo. Danijel je šel na

progo s štartno številko 112 ter zasedel mesto okoli 50. S tem je bil drugi najboljši v svojem letniku, kar je očeta in trenerja Ericha Uznika še posebej razveselilo. E. Uznik: "Sprva je pomembna le uvrstitev v letniku in tam je že čisto na vrhu. To nas seveda izredno veseli ter dodatno potrjuje dobro delo med letom!" Omembe vredno je tudi, da je n.p. premagal vse Švicarje in Nemce... Korošec Armin Lick je bil celo 3 sekunde za njim. S tem tekmovanjem je Danijel storil prvi korak v smučarsko kariero, čeprav ga čakajo še velike ovire. Na vsak način je zbral prve FIS točke, ki mu med drugim izboljšujejo tudi štartno številko. Danijelov cilj: štartna številka med 50 in 60.

Za druge člane športnega društva Št. Janž, se prične smučarska sezona šele 20. decembra (Laas), če ne teden pozneje. Jasno, da že vsi hrepenijo po prvem tekmovanju, kajti končno želijo na tekmovanjih izraziti to, za kar so pripevali mnogo prostega časa.

Danijel, edini Avstrijec na Elanovih smučeh

Podjetje smučiči ELAN je bilo letos sprejeto v avstrijski "Skipool", se pravi, da je tudi avstrijskim smučarjem dovoljeno voziti na teh smučeh. Danijel, ki že od mladosti pozna le smučiči tega podjetja, je doslej edini Avstrijec, ki vozi z Elanovimi smučmi.

SMUČARSKI SKOKI

Franci Wiegele - nov začetek z novim slogom

V zadnjih letih je bilo malo slišati o Franciju Wiegeleju, kajti poklic mu ni dopuščal veliko časa za treninge. Letos pa se je kljub poklicu izredno zbrano pripravil na tekmovalno sezono, kajti zopet išče tisti nepopisen občutek - uspeh. Zato je letos menjal smučiči (namesto Kneisel, sedaj Elan) ter tudi slog - od klasičnega je prešel na sodobni V-slog. "Le z njim lahko zopet uspem," je menil Franci. Nad 450 skokov ima letos že "v nogah", kar niti v svoji profesionalni dobi ni uspel. Wiegele: "Ker sem se pozno odločil za ta slog, moram v najkrajšem času čim več nadoknaditi. To pa je mogoče le, če se dan za dnem spuščam s skakalnice!"

Njegova tekmovalna sezona se začne s tekmovanjem 29. decembra v St. Egydu (Nižja Avstrija); 1. januarja v Seefeldu, pa želi ujeti formo za turnejo Alpe-Jadran.

Dob le tesno podlegel nekdanjemu avstr. prvaku

Strah pred senzacijo je preprečil zmago

Le 2:3, in to proti profesionalcem z Dunaja in nekdanjemu avstr. prvaku. Toda, celo zmaga bi bila možna, če se ne bi bali zmage...

Dob - Sokol MÖMA 2:3

Ob začetku so Dobljani nadvse presenetili nasprotnika, ki je bil očitno začuden tudi nad posebnim tekmovalnim okoljem. Mala, tesna dvorana, "fanatična publika" in pogumni domači odbojkarji. Prvi niz so domačini tudi jasno dobili, pravitako jasno pa so drugega izgubili. Tretji niz je potekal izenačeno, kjer so bili domačini s pomočjo navijačev zopet srečnejši, medtem ko so četrtega dobili gostje. V zadnjem in odločilnem nizu pa je domačinom očitno manjkal pogum za zmago. Poleg tega je sodnik (drugače korekten) v tem

odločilnem delu tekme dvakrat nerazumljivo odločil v prid gostom, ki so nato le precej srečno dobili niz in tekmo. Kljub temu so se morali bolj truditi, kot so pričakovali, kar je nedvomno v prid Dobu..

V nedeljo 3. kolo avstr. pokala

V soboto igrajo Dobljani še prvenstveno tekmo v Amstettenu, dan navrh pa jih čaka v 3. kolu avstrijskega odbojcarskega pokala ekipa iz Salzburga, ki tekmuje za mednarodni supercup, in to kar precej uspešno. Ekipo med drugim sestavljajo tudi številni igralci avstrijske reprezentance, zaradi česar o kakovosti ni potrebno besed. Trener Golob: "Prav veliko možnosti nimamo, ker je ekipa res kakovostna. Moštvo tekmuje v mednarodni superligi, ima dobrega trenerja, dobre legionarje, ki so profesionalci. Zmaga niza bi bila že prava senzacija. Smo pa veseli, da smemo proti taki ekipi sploh tekmovati."

ZVEZNA LIGA

1. Sokol MÖMA	11	10	1	32:11	20
2. Amstetten	12	10	2	30:12	20
3. Gleisdorf	11	8	3	27:14	16
4. Aich/Dob	12	8	4	27:20	16
5. Hypo Celovec	11	5	6	21:20	10
6. Enns	12	4	8	20:26	8
7. DTJ Dunaj	11	1	10	9:30	2
8. Kagran	12	0	12	3:36	0

Član slovenske reprezentance in legionar Aleš Jerala se iz tekme v tekmo stopnjuje. Na zadnji tekmi proti MÖMA mu niti od daleč ni bil kos Aichinger, ki je podajalec v avstrijski reprezentanci Jasno, da so v Dobu p...osni na legionarja teh sposobnosti.

KRATEK POGOVOR

Branko Golob
trener odbojkarjev Doba

4. mesto na tabeli jasno kaže, da ekipa že sedaj sodi med najboljše ekipe v Avstriji. Ali ste tako visoko uvrstitev pred prvenstvom pričakovali?

Tako visoka pričakovanja vsekakor niso bila. V času prvenstva pa se je pokazalo, da je ekipa mnogo pridobila v izkušnosti, postala je zrelejša, zato sedaj pravzaprav 4. mesto ni več presenečenje. To je pokazala predvsem zadnja tekma, ko nas je profesionalna ekipa z Dunaja premagala le tesno in povsem srečno.

Letošnje presenečenje je nedvomno Bojan Mlakar, ki je očitno v izredni formi!

Kakovost igralca nam je bila že prej znana. Sedaj tekmuje že drugo leto za Dob ter je v tem času spoznal način igre v Avstriji. Tudi soigralci ga poznajo vedno bolje, poleg tega pa mnogo pridobiva od podajalca Jerala, ki je nosilec idej v ekipi. Jerala in Mlakar se na igrišču že slepo razumeta, zato predstavlja ta dvojica vsem nasprotnikom največje težave. Tudi naš način igre je sodobenega značaja, pri katerem igrata pomembno vlogo Mlakar in Jerala. Mlakar celo uspešno napada iz „druge linije“, za kar je potrebno slepo razumevanje med podajalcem in napadalcem. Prav to pa je dano.

Ekipa kaže slabosti le ob hitri igri nasprotnika, kot je n.p. Gleisdorf!

To je hudir, kajti za to rabiš igralce drugačnih sposobnosti. Ker pa teh nimamo, skušamo s posebnim načinom igre preprečiti hitro igro nasprotnika. Najpomembnejši del tega načina igre tiči v močnem servisu, ki naj bi nasprotnikom povzročal težave pri sprejemu. Potemtakem je tudi nemogoč hiter napad. Na vsak način delamo in gradimo na tem.

Hvala za pogovor!

2-krat drugo mesto za naraščaj SAK

SAK U 14 - 2. mesto na spominskem turnirju G. Sturmbergerja. Z leve (stoje): podpredsednik SAK Andrej Kumer, Roman Koren, Štefan Wieser, Igor Woschitz, Silvo Buchwald, Marko Nachbar, Dominik Mesner, Kristijan Randev, trener Mirko Oraže; (kleče): Albin Kesselbacher, Christian Werschitz, Lojzej Možina, vratar Mihael Oraže, Niko Kuežnik, Roman Oraže (najboljši strelec), Mirko Krasnik.

Kar tri moštva SAK so se udeležila spominskega turnirja G. Sturmbergerja v Vetrinju; od teh sta dve nasprotnikom podlegli šele v finalni tekmi. U 14, pod vodstvom trenerja Mirka Oražeja, je v zaključni tekmi jasno izgubila proti Velikovcu, vendar je potrebno dodati, da so Velikovčani popolnoma spočiti igrali finale, medtem ko je SAK moral igrati vse tekme na isti dan. Najboljši strelec z desetimi zadetki je postal Roman Oraže.

Najmlajši SAK (U 10 - Pliberk, trener Silvo Kumer) so pravitako zasedli izvrstno 2. mesto; tudi v tej skupini je postal igralec SAK najboljši strelec (Daniel Waldhauser - 10 golov).

Ekipa Janka Woschitza (U 16) pa je v svoji skupini zasedla 4. mesto.

Povsod po farah ženske pripravljajo bazarje, katerih izkupiček je namenjen dobrim namenom. Za naslednjo soboto so v Pliberku ženske EL pripravile lep bazar, katerega izkupiček bo namenjen ubogim družinam.

Bazarji za dober namen

Na bazarjih ponujajo ročno izdelan božični okras in darila. Za otroke je to seveda očarljivo, saj je božični čas najlepši v letu...
Foto: Polsinger

Božično darilo

Kaseta Mohorjeve ljudske šole

Mohorjeva ljudska šola bo še pravočasno, pred božičem, izdala kaseto z naslovom "Ta šopek nikdar ne ovne". Hkrati bo izšel tudi glasbeni kalendarček s pesmimi Lenčke Kupper.

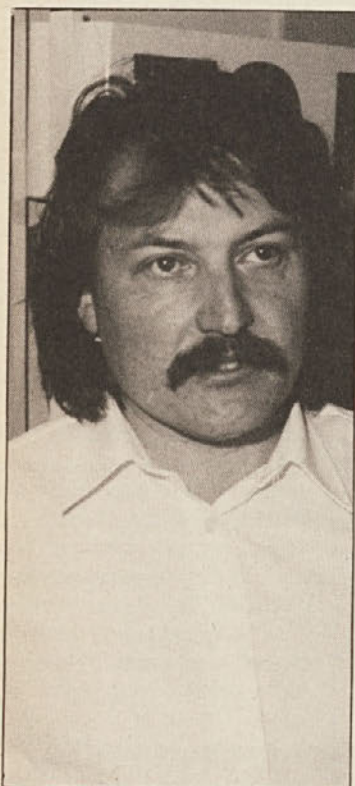
Na kaseti je posnetih 22 pesmi za vse letne čase. Pretežno so to pesmi Lenčke Kupper, nadalje še pesmi Milke Mohar, J. S. Bacha, posneli pa so tudi pomladno narodno pesem. Pesmi poje šolski zbor Mohorjeve šole, katerega vodi Tatjana Tolmajer.

Za instrumentalno spremljavo skrbijo Marica Hartmann, Roman Kutin in Marko Tolmajer, Orfove instrumente pa igrajo otroci Mohorjeve šole.

Predstavitve kasete bo v torek, 22. decembra, ob 17.00 uri v avli Mohorjeve ljudske šole.

Kaseto in glasbeni kalendarček lahko kupite v obeh slovenskih knjigarnah, v Mohorjevi ljudski šoli in pri učiteljih šole za 200 šil.

Nenavadni intervju

Ime: Ivan Klarič
Poklic: filmski snemalec
Starost: 39 let
Doma: rojen v Kostelu, začasno živi v Celovcu

Nekateri vedo, da na tihem pišeš pesmi. Lord Byron je nekoč dejal, da človek postane pesnik lahko le, če je zaljubljen ali nesrečen. Bi temu lahko pritrdil?

Temu bi dodal samo še čustvi, ki segata v drugo skrajnost - veselje in sreča. Morje mora nekoliko vzvaloviti, da lahko na obali poslušamo njegovo šepetanje.

De Ligne pravi, da je v ljubezni očarljivo samo začetek in zato radi pogosto začnemo. Je to res?

Ljubezen je lepa, dokler je ne pokvarimo s prvim poljubom.

Je ljubezen "nesporazum tisočletja?"

Ljubezen ni "nesporazum tisočletja", temveč se v ljubezni dogajajo nesporazumi že tisočletja, kljub temu pa je nekaj najlepšega in bi bilo brez nje življenje polovično.

Sam si dejal, da sta za ljubezen dva premalo, trije pa preveč.

Dejal sem, da sta za srečno ljubezen dva premalo, trije pa preveč.

Koza koplje tako dolgo, da leže na trda tla. Je pri človeku podobno?

Človek se najprej vleže in potem koplje in kozi pravi "nora koza". Na sploh se človek v primerjavi z živalmi in tudi z njo precenjuje.

Kakšno lastnost človeka najbolj ceniš?

Iskrenost in na sploh človeka, ki ima ogledalo tudi za svojo dušo in se kdaj pa kdaj tudi v njem pogleda.

z nenavadnimi uprašanji

S čim bi te nekdo lahko najbolj razočaral?

Najbolj boleče se razočaram sam, če nekemu uspe za svoj obraz uporabiti prednje tri črke besede "razočaral" in tega ne opazim, preberem pa v njem samo zadnjih pet črk.

Česa se najbolj bojiš?

Vseh vrst neumnežev kot so: nacionalisti, rasisti in ostali napihnenjenci in seveda tega, da se bi jih nehal bati.

Kaj te najbolj vznemirja?

Samo najbolj vznemirljive stvari.

Kaj je zate sreča?

Občutek, zaradi katerega je vredno živeti.